

SUVANNON SEUTU

SAKKOLAN, METSÄPIRTIN JA VUOKSELAN PITÄJÄLEHTI

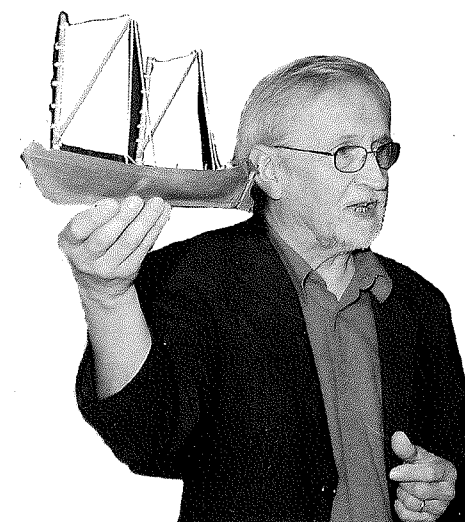

Kotiseutumatkat ovat kesän kohokohtia. Niika Hankkila ja Irma Leinonen vierailivat Sakkolan Pannusaarel-
la entisessä suku-talossaan, kuvassa mukana nykyinen omistaja Maria Jakovlevna.

SUVANNON YMPÄRISTÖN
KOTISEUTULEHTI

N:o 7 • 2003
MARRASKUU

Soima oli Laatokan
kalastajien perinteinen
puuvene.
Soima on nyt Ahtiaisten
sukuseuran tunnuksena.

SIVUT 12-13.

TOIMITUKSEN TUOLI

Marraskuinen tervehdys suvannon-seutulaisille!

Tutkailtavana on nyt vuoden seitsemäs numero, joka yhteistyöllä jälleen on saatu kokoon - kiitos siitä niin sakkolalaisille, metsäpirttiläisille kuin vuokselalaisille kirjoittajille.

Yhteistyö on myös paisuttanut lehden kokoa muutamalla sivulla, ja iloisia olemme siitä, että tilausmääräkin on koko ajan pienoisessa kasvussa.

Vuosi päättyy joulunumeroon, joka tervehtii lukijoita aivan joulun aluspäivinä. Aineisto tähän lehteen tarvitaan kuitenkin marraskuun loppuun mennessä, sen jälkeen tulleet jutut eivät joulunumeron sivulle ennäitä.

Kirjoittajille viestisin sellaisen toivomuksen, että tarinoita tehdessänne laittakaa juttuihin mukaan ihmiset sukunimetkin: vaikka omalle porukalle asiat aukeavat pelkillä etunimillä, niin muiden on kuitenkin mukava tietää, kenestä ja mistä suvusta on kussakin tarinassa kyse.

Täydelliset nimitiedot voivat viritellä yhteydenottoihin, iloisein yllätyksiin ja antoihin jatkotarinoihin niin lehden sivuilla kuin niiden ulkopuolissa yhteyksissä.

Sytytetään kynttilöitä syksyn pimeyden keskelle! -MRT

PERINTEINEN KARJALAINEN PIKKUJOULURISTEILY TALLINNAAN 25.-26.11.2003

HYTTILUOKKA	henkilöä/ hytti	sis. bussikulj.
Sisähytti (B-lk)	4 hlöä	39 €
	3 hlöä	51 €
	2 hlöä	56 €
Ulkohytti (A-lk)	4 hlöä	44 €
	3 hlöä	55 €
	2 hlöä	64 €

HINTAAN SISÄLTYY:

- Bussikuljetus Helsinkiin ja takaisin
- Risteilymatka m/s Romantikalla valitussa hyttiluokassa, hytti käytössä koko matkan ajan
- KARJALAINEN PIKKUJOULU** Starlight Palacessa 18.30 -20.30 Kuohuviini
- "Puuropuheen" pitää näyttelijä **Aapo Vilhunen**
- Werner Bros.**
- Heikki Hietamies**
- Risteilyohjelma laivalla mm. upea keskiyön show

ATERIAHINNAT

Joulubuffet	18,70 €
Meriaamiainen	5,95 €
Lounasbuffet	13,60 €
Ruokajuoma	3,80/ 1 kaato 6,60/ 2 kaatoa

(16 cl laivan puna/valkoviiniä tai olut ja pullo vettä asiakkaan valinnan mukaan)
Huom! Etukäteisen ostettuna ateriat ovat noin 10-15 % edullisemmat kuin laivalla ostettuna.

RISTEILYAIKATAULU

Helsingistä - Tallinnaan	18.45	22.15
Tallinnasta - Helsinkiin	13.30	17.00

Maihinnousu 08.00 -11.00,
laivaannousu 11.00 - 13.15

LomaLinja
tournee

Aleksanterinkatu 29, 33100 Tampere
puh. (03) 3140 3300
ryhmät (03) 3140 3310
lomalinja@tampere.tournee.fi
www.lomalinja.fi

Matkaa varatessa pyydämme ilmoittamaan syntymäajan (ppkkvv).

REITTI 6

13.30	Tampere, linja-autoasema
14.50	Forssa, linja-autoasema
15.00	Tammela, Hakkapelitta
15.30	Hämeenlinna, linja-autoasema
17.45	Helsinki, Länsisatama

VARAUKSET

Taisto Virkki
050 5538 607, (03) 3631 750

REITTI 15

13.30	Narva, Osuuspankki
13.45	Vesilahti, KK
14.00	Lempäälä, matkahuolto
14.20	Multisilta
14.30	Tampere, linja-autoasema
17.45	Helsinki, Länsisatama

VARAUKSET

Aila Alanen, 040 7076 164
Markku Nuora, 0400 637 730

PAUKUN PALSTA

Hyvinvointimme perusta

Suomi on tänä päivänä hyvinvointivaltio. Olemme selvinneet toisesta maailmansodasta, mielivaltaisista alue-

luovutuksista, valtavista materiaalisista menetyksistä, siirtoväen asuttamisesta, sotaveloista ja aiheuttamista sotakorvauksista. Suomi on maksanut kaiken. Me suomalaiset emme ole jääneet kenellekään velkaa. Yleisesti ottaen me olemme aina olleet maksumiehiä.

Suomessa ei ole mitään erityisiä luonnonvaroja, öljyä ei ollenkaan ja arvokkaita kaivannaisiakin varsin vähän. Mutta Suomessa on metsää ja Suomessa on aina tehty töitä. Kovalla raskaal-

la työllä meidän hyvinvointimme on hankittu. Jokainen suomalainen on omalla sarallaan tehnyt parhaansa, kuka kynän ja kuka lapion varressa.

Olen joskus kuullut kerrottavan, että ellei lapsityövoimaa olisi käytetty, maassamme ei olisi tänä päivänä näin hyvät oltavat. Lapset ja nuoret joutuivat osallistumaan uudistilojen raivaukseen ja uusien kotien rakentamiseen yhdessä sodassa vammautuneiden isiensä kanssa. Myös alaikäiset olivat metsätöissä justeerin päässä, kun hankittiin tavaroita ja tuotteita sotakorvausten maksamiseen.

Itsekin olen joutunut jo pienestä pitäen osallistumaan maatilatoihin ja omalta osaltani olen jo tuolloin ollut rakentamassa yhteiskuntaamme – vaikka olenkin syntynyt sen jälkeen, kun sotakorvaukset oli jo maksettu ja siirtoväki pääpiirteissään asutettu. Tuohon aikaan kukaan ei puhunut lapsityövoiman käyttöä vastaan.

Muistan varsin elävästi, kun aloitin kuusivuotiaana kansakoulun vuonna 1960. Olin todella iloinen, kun pääsin kouluun ja viisivuotias pikkuveljeni joutui pölyisiin puintihommiin – otta-
maan ruumenia tappurin alta. Yleensä kaikki, joilla ei ollut kotona töitä, menivät kesätöihin, kuka kauppa-apulaiseksi, kuka sahalle apupojan tehtäviin. Työstä maksettava palkka oli sotien

jälkeen pieni. Yhteiskunnassamme ei ollut varaa maksaa kunnollisia palkkoja, kun suuri osa työn tuloksista meni korvauksetta Neuvostoliittoon. Nuoret, jotka eivät jatkaneet kansakoulun jälkeen opintojaan, menivät hyvin varhaisessa vaiheessa töihin. Pienipalkkaisia kotiapulaisen paikkoja oli runsaasti ja erilaisissa tuotantolaitoksissa oli sopivia työtehtäviä ammattikoulutusta vailla oleville nuorillekin.

Hyvinvointimme toinen perusta on korkeatasoinen koulutus. Suomessa pystyttiin sotien jälkeisessä vaikeassa taloudellisessa tilanteessa luomaan kohtuullisen kattava oppikouluverkosto ja yliopistojakin ryhdyttiin perustamaan lisää 1960-luvulla. Tänä päivänä suomalaisten koulutustaso on maailman huippuluokkaa verrattuna sitä millä mittarilla tahansa. Kaikki yhdessä olemme tämän maan rakentaneet ja kaikki yhdessä tulemmme siitä jatkossakin rakentamaan. Kaikkia meitä tarvitaan.

Hannu J. Paukku

Sakkola-Säätiön valtuuskunnan
puheenjohtaja
Harjatie 5, 32210 Loimaa
p. 02-7628152
GSM 0500-741296
E-mail.
hannu.paukku@punkalaidun.fi

Tilaa sinäkin oma
Suvannon Seutu
- karjalaista asiaa
Metsäpirtistä,
Sakkolasta ja
Vuokselasta.

Tilaa nyt,
saat joulunumeron
kaupan päälle!

Soita p.
040 730 2622

Hannulla tulee 7.12.2003
puoli vuosisataa täyteen.

Juhlimme itsenäisyyspäivänä 6.12.2003
Kanteenmaan Nuorisoseurantalolla.
Kattaukset kello 12. ja kello 18.
Sukulaiset, ystävät ja tuttavat tervetuloa!

Hannu ja Maritta Paukku

Kukkien ja lahjojen sijasta kartuta mieluummin
Hannun Karjalanmatkatiliä: OKO 578007-42873

Ilmoitathan tulostasi 28.11.2003 mennessä
040-7762995 (Maritta) tai 0500-741296 (Hannu)

SEURAAVASUVANNON SEUTU, JOULUNUMEROMME

ilmestyy joulua edeltävällä viikolla.

Lehteen tarkoitettujen aineistojen pitää ehdottomasti olla toimituksessa viimeistään marraskuun loppuun mennessä.

Vuoden 2004 ensimmäinen lehti ilmestyy helmikuussa,
siihen tarkoitettu aineisto pitää lähettää 15.1.2004 mennessä.

Sakkola-Seuran PIKKUJOLU 13.12.03 klo 12.

Ravintola Nyyrikissä,
Pohjolankatu 2, Käpylä

Perinteinen runsas
joulupöytä, hinta 20 euroa.

Mahtavat arpajaiset, joihin
toivotaan voitoiksi
sopivaa tavaraa.
Karjalan Liiton
Joulukannelta myynnissä.

Ohjelmassa kielkakkaraa ja
Heikki Karjalainen
vetää tuttuja joululauluja.
Ilmoittautuminen viimeistään
1.12. Eila Arolle,
puh. 09- 884 9402.
Tervetuloa vauvasta vaariin!

HYVÄÄADVENTTIAIKAA

SÖISIMMEKÖ JOULUPUURON YHDESSÄ?

Syksyn ruskan himmetessä ajatukset alkavat kääntyä kohti vuoden loppua ja kaamoksen katkaisevaa valon juhlaa JOULUA. Joulupuuro on omassa piirissä maistunut hyvältä jo useana vuonna, mutta nyt ajattelimme, että vielä parempaa se olisi ystävien kanssa jaettuna. Siispä tervetuloa viettämään kanssamme

PUUROJUHLAA keskiviikkona 17.12. klo 18.

Karjalatalon Wiipurisaliin.

Tarjoamme puuron lisäksi joulutunnelmaa, lauluja, leikkejä ja ohjelmaakin. Tuliaisena otamme ilomieliin vastaan ohjelmanumeroita yhteiseksi iloksi.

Niin kilttejä on aina oltu, että joulupukki on meitä muistanut – ja varmasti tänäkin vuonna. Pukki ilahtuu, jos yhteiseen konttiin kukin tuo noin 5 euron arvoisen lahjan. Pääseepä ukko vähemmällä kantamisella. Tervetuloa!

Metsäpirtti Seura ry
Kalevi Hyytiä, puheenjohtaja

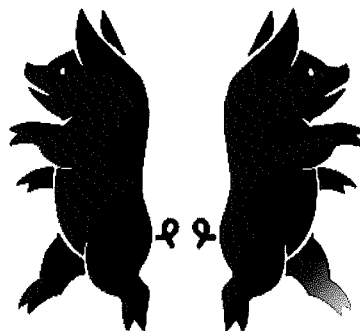
P.S. Järjestelyjen vuoksi olkaa hyvä ja kertokaa kuinka isolla joukolla pääsette tulemaan, ilmoittautukaa sihteeri Ilmi Pesoselle
puh. 09-694 6309 tai 040 730 6166 tai ilmi.pesonen@welho.com

Sakkola-tuotteita lahjaksi!

Muistathan Sakkola-Säätiön tuotteet, tilaa vaikkapa joululahjoiksi.

- * Sakkola-viiri, 18,50 euroa
- * laudeliina/pöytäliina 5 e
- * Sakkola-lippis 10 e
- * Korttisarja, 8 korttia talviaiheisia, jotka käyvät mm. joulukortteiksi 3,50 e
- * Sakkola-liite Karjala-lehdestä v. 1972, 3 e
- * Muista myös myynnissä olevat kirjat:
Sakkolan historia II 13,50 e
Sakkolan kylät tuvasta tupaan 1939 18,50 e
Tuntematon Rokka 20 e
Hovinkylä 1911-2001 25,50 e
Rajalla rauhatonta 17 e
Kuljettuja polkuja 5 e
Kansansoittajia ja pelimannimusiikkia Karjalan kannakselta I 8,50 e
Shitov: Sakkola-Rautu-kirja (venäjäksi) 13 e
Karjalan kannas sotien jälkeen 10 e
Lehtipuu: Karjala - suomalainen matkaopas 24 e
Koppanen: Juuret syvällä Karjalassa 33 e

* T-paitoja, Sakkola-aiheisia possu- ja karttapainatuksella on jäljellä joitakin värejä ja hajakokoja.

Yhteydenotot ja tilaukset
Aila Alanen,
puh. ilt. 03 - 375 2852
tai 040 - 707 6164
sekä Elsa Mäkelä
puh. 040 - 706 9483.

Postikulut lisätään tuotteiden hintaan.

TURKKISEN TURINAT

Nykyisessä kotipitäjässäni Lempäälässä on vietetty tänä vuonna kirjailija Yrjö Kokon juhluvoittoa. Luonto, joutsenet ja karjalaisuus ovat ilmenneet eri muodoissaan. Miglin joutsenet näytelmän kantaesitys oli upeasti sijoitettu luontoon ja pimenevään iltaan.

Sortavalaisen kauppiasperheen eläinlääkäripojan teksti ja tuokiokuvat loihivat luterilaisuuden ja ortodoksisuuden, suomalaisuuden, venäläisyyden, pyyteettömyyden ja oman edun tavoittelun pirkanmaalaisen järven rannalle tuulahduksena menetetyistä Karjalasta. Kokon siteet Lempäälään ovat syntyneet avioliiton kautta. Vaimonsa Aune on lempääläisiä ja viimeinen leposijansa on Lempäälän kirkkomaassa.

Kun vein Unkariin ystävyyskuntaamme Tapolcaan terveisinä Miglin joutsenten lasisen taideteoksen, niin luovutustilaisuudessa kertoilin Kokosta ja hänen tuotannostaan, varsinkin Pessistä ja Illusiasta ja sen symboli-

kasta sotiemme vaikeiden vuosien ilmentäjänä – hyvän ja pahan taistelusta. Unkarilaiset ystävämme, kuten niin monet muutkin entisen itäblokin alueiden asukkaat, olivat tietämättömiä talvisotamme vaiheista, koska se ei ollut sopinut aikaisempien vallanpitäjien luomaan historian tulkintaan. Jatkokeskustelujen myötä vanhan järjestelmän kannattajat jopa loukkaantuvat kertomisistani.

Paluumatkalla asioita pohtiessani tulii siihen tulokseen, että rehellistä, objektiivista tietoa on itse kunkin viestitettävä matkoillaan menetetyssä Karjalassa ja muissa yhteyksissä niin naapurimaiden asukkaille kuin omalle jälkipolvelle. Parhaan kuvan noista kunnian päivistä saa kuuntelemalla veteraanimme korutonta kerrontaa ja vieraillemalla paikan päällä asiantuntijain matkassa. Todelliset veteraanit eivät kersku ihannoiden, vaan paljastavat sodan ankaruuden ja karuuden sellaisena kuin he sen kokivat. Myös evakotaipaleiden ankeat kokemukset kertovat syvällisesti noista kärsimysten vuosista.

Yhtenä kunnianosoituksena veteraanillemme on Sakkola-Säätiö yhdessä räisäläisten, kaukolalaisten ja käkisalmelaisten kanssa ottanut huostaansa Keljan taistelun sankareiden talviso-

dan Erillisen Pataljoonan 6 (Er.P.6) perinteen vaalimisen perustamalla perinneyhdistyksen ja järjestämällä asevelijuhlat säännöllisin välein.

Joulun jälkeen 27.12. Keljan taistelun päivänä on juhla Tampereen Suomalaisella klubilla ja sakkolalaisille Keljan taistelun veteraaneille tarjoo säätiömme illan aterian. Yhteydenotto säätiömme toimihenkilöihin ja pyrimme auttamaan myös kuljetuksissa.

Ensi kesänä lähdemme kiertämään Kannakselle Rautuun, Sakkolaan ja muihin ErP6:n Tie Talvisodassa -reitien paikkoihin kesäkuussa. Seuraavissa numeroissa asiasta tarkempaa tietoa.

Kolmaskin hanke on aluillaan eli ajatus Keljan taistelun muistomerkistä Runteenmäelle vaikkapa yhteistyössä venäläisen osapuolen kanssa taistelussa kaatuneiden muistolle. Välttämättä ei venäläinen osapuoli innostu asiasta epäonnistuttuaan Keljan valloituksessa.

Näin itsenäisyyspäivän lähestyessä kiitämme sotiemme veteraanien harvinaisia joukkoja ja sytytämme kynttilät sankarivainajiemme haudoille joulukuun kuudentena.

Hyvää adventin aikaa kaikille Suvannon Seudun lukijoille!

Hannu Viljonpoika Turkkinen

Talvisodan Erillinen Pataljoona 6. (Er.P.6.)

Perinneyhdistykseen otetaan henkilö- ja yhteisöjäseniä. Vuotuistajäsenmaksua ei peritä.

Yksityishenkilöt voivat suorittaa 10 euron liittymismaksun ja yhteisöt vastaavasti vähintään 50 euron kannatusmaksun.

Maksut voi suorittaa Rauman Seudun Osuuspankkiin.

Er.P.6:n Perinneyhdistys Tili nro 563000- 2182850. Tilisiirtokortissa pyydetään ilmoittamaan nimi- ja osoitetiedot sekä puhelinnumero jäsenluettelon pitämistä varten.

Yhdistys toivoo riveistä poistuneiden aseveljien ja lottien omaisten ja sukulaisten osallistuvan kyseisen perinteen vaalimiseen.

Pataljoonan perinneyhdistyksen asevelijuhla pidetään Tampereella, Suomalaisen Klubin huoneistossa Puutarhakatu 13, Keljan taistelun 64. vuosipäivänä 27.12.2003 klo 12.00

Kuljetus Eurasta linja-autoasemalta klo 9.00.

Tervetuloa aseveljet omaisineen, kaatuneiden ja kuolleiden aseveljien omaiset, lotat, sekä säätiöiden edustajat.

Ilmoittautumiset ruokailua varten 30.11.03 mennessä allekirjoittaneelle.

Kunniamerkit.

Heino P. Paavilainen
perinneyhdistyksen puheenjohtaja, puh. 02-822 0728

Käynti kotikylässä on ”juurihoitoa”

Keväällä, kun päivät pitenevät ja vaalenevat, yöt lyhenevät ja luonto herää, ajatus hiipii mieleen, jospa jälleen, tämän kerran vielä. Näin kävi taas menneenä kesänä, Karjala kutsui jälleen. Tämä oli 17. kesä, kun teimme jokavuotisen kesämatkamme synnyinseudulle Sakkolaan ystävien, tuttaviensa ja sukulaisten kesken.

Kotikylään Pannusaareen

Sinä seisot paikallas Pannusaari, me lähdimme pois, kun tuli sota ja myrsky. Nyt on jo monen päättynyt elämänsä. Hekin tulivat luokses, kun tyrskyt laantui ja saatiin lupa, oli muistoissa mielessä oma tupa ja lapsuuden kaikki ihanat muistot ja ajan jo kultaamat tienoot ja puistot.

Me jatkamme vielä, kunnes aika on täysi. On kesä, me tulimme taas, ja kun lähdemme – jää hyvästi, Pannusaari.

7-vuotias Niika on tullut Kainuusta vanhempiensa ja lähisukunsa kanssa. Heitä on 11 henkeä. Niikalle matka on nuoresta iästä huolimatta jo kolmas. Ensimmäinen käynti tapahtui 1998 kaksivuotiaana. Tämä on meille kaikille ”juurihoitoa”. Niika on tutustu-

nut isovanhempiensa kotitaloon, jota suku on asunut jo monessa polvessa. Nyt taloa asuu ja omistaa Maria Jakovlevna kahden poikansa kanssa.

Pannusaari on saanut paljon uusia kesäasukkaita Pietarista. Näkymät muuttuvat vähitellen. Vielä me kuitenkin tunnistamme paikat. Ajamme niin pitkälle kuin autolla pääsee ja loppumatkan kävelemme kylän perälle saakka. Takaisin palatessa on kuvattava Helviä ja Taunoa Helvin kotitalon pihassa.

On kesä ja lapsuusmuistot ovat kaikkien mielessä. Juomme kahvit kuten aina Niikan sukutalon kohdalla.

Haitermaa

Koulun seinustalle asetumme kuvaan, olemmehan entisiä oppilaita. Tuntuu hyvältä, että koulu on paikallaan, vaikkakin muunneltuna ja ränsistyneenä. Pietarilaislapset ovat siellä kesäleirillä ja ihmettelevät, kun näytämme oppilaskuvamme samalta paikalta 1937. Koulun urakoieneen Tahvo Valtosen jälkikasvu on ollut näillä matkoilla mukana kolmesta sukupolvesta. Tällä kertaa ovat mukana Aino

ja Matin tyttäret Arja ja Tiina. Tämän koulun kentällä Toivan Helvi löi pesäpallon niin kauas, että sitä ei koskaan löydetty. Elsen kanssa olimme samalla luokalla. Yhdessä tämä kesämatka aina tehdään. Yhteys näihin koulukavereihin on säilynyt jo 66 vuotta. Tietysti teimme kierroksen myös Tiituaalle, sinnehan liittyy monia nuoruuden aikuisia muistoja sota-ajalta. Katsastimme myös Kiimajärven, jossa lapsena uitiin, sen hieno hiekkaranta vaan on kokonaan kadonnut.

Riiska, Väinön kotikylä

Väinö Pulakan syntymäkotikin on ollut pystyssä tähän saakka. Nyt se oli purettu, vain lautakasaa ja muita purkutarvikkeita oli pihalla kasassa. Joimme pihalla Anjan ja Väinön tarjoilemaa teetä Anjan leipomien maukkaitten leivonnaisten ja muitten tarjoilujen kanssa. Palatessa ihailimme upeita taideteoksia, joita tienvarren talot olivat, kuin kivilinnoja muureineen ja holvikaariineen. Niitä taloja ei ole rakennettu pikusummilla, ruplia on täytynyt olla rutkasti. Pysähdymme kuuntelemaan, jossain lähellä käki kukkuu.

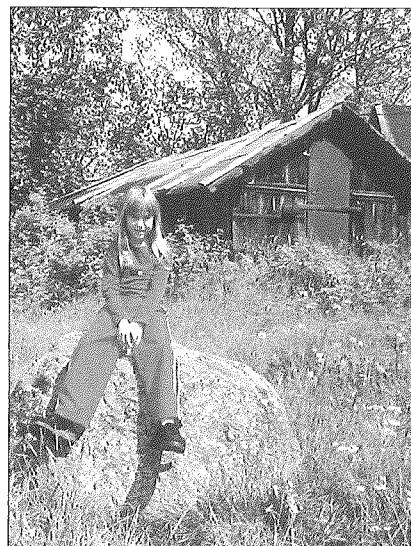
Haitermaan koulu, ensimmäinen opinahjomme.

Petäjäjärvi-kirjaan aineistoa

Petäjäjärvi-kirjan teko jatkuu. Työryhmä odottelee edelleen kaikilta petäjäjärveläisiltä jälkipolvineen aineistoa kirjaan elämän eri aloilta. Erityisesti odotellaan vielä tietoa ja muisteluksia martoista, lotista ja nuorisoseurasta sekä sotilaspoikiin sodan aikana osallistuneista.

Materiaalia odotellaan pikaisesti, mielellään jo marraskuun aikana! Kirjatyöryhmää johtavat Yrjö Raaska ja Teuvo Kuparinen, aineistoa voi lähettää osoitteella:

Teuvo Kuparinen,
Kastevuorenkujaa 4 B 28, 02360 Espoo

Niika kivellä, jossa moni aikaisempi sukupolvi on lapsena istunut.

Taipaleenjoki ja Laatokka

Laskeudumme joen rantaan entisen lautan ylikulkupaikalle. Arvo-serkkuni jättämän tavan mukaan kumarrumme pesemään kasvomme joessa. Niika-kin tekee saman rituaalin. Sitten on aikuisten herkkä hetki, Eskon ympärillä on suomalaisen tuotteen juhllinen nautintahetki. On kesä ja olemme Karjalassa.

Tätä jokea pitkin enoni ja serkkuni menivät kalastajaveneellään Laatokalle. Ja Neusaaren kylän ihmiset suorittivat arkisia askareitaan joen rantamilla. Alkaa on suomalaisten lähdöstä kulunut melkein 60 vuotta. Nämä uudet asukkaat rakentavat komeita huviloita näille luonnon kauneimmille rantamille. Elämä jatkuu, vain asukkaat ovat vaihtuneet. Maisema on sama, upea Taipaleenjoki ja Laatokka, tuo Karjalan meri. Se on ottanut ja antanut paljon. Tällä kertaa se on melko tyyni ja vesi on laskenut vieden rantaviivan kauemmaksi. Kun on Laatokalle tultu, siinä pitää myös uida. Nuoremmat matkalaiset tekevät sen aina rohkeasti, me vanhemmat tyydymme vain ihailemaan kuulua ulappaa.

Kesä on ohi kohokohtineen. Menköön syksy ja talvi menojaan, uusi kesä tulee aikanaan. Se tuo uudet kohokohdansa, ja aikanaan uudet matkalaiset ja muistelijansa. Aika ei pysähdy.

Maria Pirhonen

Lapsuudenystävän mielenkiintoinen tapaaminen

Paula Koho os. Pettinen ja Urho Kallonen tapasivat vuosikymmenten jälkeen - ensimmäisen kerran he olivat tavanneet Käkisalmissa ilmeisesti vuonna 1935.

Olin vaimoni Mirkun kanssa eläkeläisten matkalla Lappeenrannassa, johon oli tilattu teatteri Laila-nimistä esitystä katsomaan. Saavuimme Lappeenrantaan 3. päivän elokuuta ja majoituimme hotelliin.

Kun olimme saaneet tavarat huoneeseen, niin meitä tuli noutamaan serkkuni Ritva Nuora. Hän halusi viedä meidät heille kylään, koska teatteri alkoi vasta illalla. Ritva kertoi, että otamme matkalla kyytiin erään rouvan, muttei kertonut nimeä – halusi pitää asian minulle yllätyksenä.

Kun sitten tämä rouva otettiin autoon kotinsa edustalta, niin mikä yllätys: hän oli lapsuudenystäväni Paula Pettinen, nykyisin nimeltään Koho, naimisissa kenraali Lauri Kohon kanssa.

Tapasimme ensi kerran Käkisalmissa, ehkä vuosi oli 1935? Minä olin silloin 12-vuotias ja Paula oli 10-vuotias.

Kyllä oli paljon keskusteltavaa kummankin elämisestä ja kaikesta elämän varrelta olevista asioista. Ehkä nyt kun tiedämme toistemme olinpaikat ja osoitteet, niin voimme ainakin lähettellä nimi- ja syntymäpäiväonnittelut toisillemme. Että tällainen tapaus.

Urho Kallonen,
Vantaa

Kun sota loppui, niin toinen alkoi

Kun pääsin siviiliin 1944, meidän sijoituspaikka oli Rautalampi, Liimattalan kylä. Kovin rauhallinen kylä, ei kuulunut autojen hyrinää eikä naapurinkaan valoja näkynyt, kirkolle oli kymmenisen kilometriä.

Alkupalvi meni ihmetellessä, olinhan ollut melkein neljä vuotta sotahommis- sa. Viikonloppuisin käytiin kirkolla huveissa, jos niitä oli, ja samalla tavattiin tuttuja ja vaihdettiin kuulumisia. Töitä ei ollut muuta kuin ropsin tekoa – sitä yritettiin, mutta ei siitä mitään tullut; matkaa oli kolme kilometriä umpihanke eikä ollut suksia, ja muutenkin varusteet olivat huonot.

Kevätpuolella yhtenä sunnuntaina sanoin, tehköön työt kuka on keksinytkin, minä haen kunnon töitä. Minä lähden kans, sano Jari (Jalmari) nuorin veljeni. Mukavampi olikin kahdestaan lähteä. Aamulla kuuden maissa lähdettiin kävelemään, yöllä oli lunta ja vähän pöherö keli. Tultiin kirkolle hyvissä ajoin, ryypättiin korvikkeet matkahuollossa ja mielet oli korkealla. Tarjoilijan tuodessa rahasta takaisin Jari kysyi, kuinka nämä pullat ovat näin pieniä ikäisikseen. Tyttö pyörähti ja meni menojaan.

Auto tuli ajallaan, ja oli melkein täynnä, kun lähdettiin. Otettiin mukava asento, jos vaikka nukahdettaisiin. Mutta ei, ensimmäinen mäki kun tuli, niin ei päästy ylös. Ei oltu aurattu ja lunta oli paljon. Kuski komensi miehet työntämään ja niin päästiin jatka- maan matkaa. Tämä toistui vielä ker- ran, ja ihmiset hermostuivat, että nyt kyllä junaan ei keritä, kuten ei keritty- kään. Meillä ei ollut aihetta hermoilla, kun ei oltu mihinkään menossakaan. Laitettiin reput aseman säilöön ja men- tiin katsomaan kylää.

Siellä oli saha vähän matkan päässä, jos vaikka töihin pääsisi. Siinä kävel- lessä teimme havaintoja – tuohonkin tulee varmaan iso rakennus, kun on noin korkealla aidalla erotettu. Vähän käveltyä Jari pysähtyi, että mennään katsomaan, mitä siellä tehdään. Ulko- na olevilta miehiltä kysyttiin pomoa, hän oli parakin päässä olevassa kont-

"Aamulla lähdettiin, ja nyt meillä on asunto ja työpaikka."

tuurissa. Koputettiin oveen ja mentiin sisälle. Pöydän takana istui tukeva, hyväntahtoisen näköinen mies, nyökäsi meitä istumaan ja jatkoi paperei- den katselemista. Hetken päästä kysyi, milläs asialla pojat on. Töitä ollaan kyselemässä, kun se entinen kontrahti loppu. Sitten alkoi savolaiseen tapaan kyseleminen. Sanoin Jarille, että lähe- tään, ei tästä mitään tule, mutta veli sanoi, että lämmihä täällä on istua. Mies kyseli kaikki, melkein senkin, millainen jäsenkortti teil on. Viimein sano, että koska työ tulisitte töihin. Vaik- ka huomenna, vastattiin. Hän otti hen- kilötiedot, antoi sellaiset kortit, joilla saa työkaluja varastosta ja ruokalasta ruokaa. Tulkaa aamulla töihin, ainahan kahdelle miehelle töitä löytyy.

Nyt seistiin tiellä ja tuumittiin, mistä kortteeri, kotiin on pitkä matka. Lähet- tiin etsimään. Ensimmäisessä talossa olivat kovasti myötämielisiä, kyselivät kovasti, mutta ei ollut tilaa, kun ne sal- milaiset tulee. Neuvoivat menemään toiseen kylään, tien toisella puolella näkyvään. Nyt selvisi, että heillä tar- koittaa talo kylää. Isäntä valjasti he- vosta, kun mentiin pihaan, aisa oli yl- häällä, kokkasi vempeltä rahkeeseen juuri kun huomasi meidät. Valjastami- nen jäi siihen, kun sai tietää millä asi- alla ollaan. Siinä ulkona kyseltiin jo kaikki. Mentiin sisälle, missä emäntä oli. Isäntä selosti juurta jaksain kaiken, meidän ei tarvinnut puhua juuri mi- tään. Sekin tuli selväksi, että pojat asui Mäkelässä, missä hän oli kortteerissa, kun ajoivat Pukkiharjun metsää.

Meille näytettiin huone, mikä oli vuokrattavissa, mutta valmista ei vaan tullut. Viimein Jari nousi, otti pussista rahaa, laittoi pöydälle; tämä maksetaan joka kuukauden alussa, jos saadaan

puita lämmitykseen. Saatte puut ja va- lonkin vielä, sanoivat yhteen ääneen, ja asia oli sovittu. Kun eteisestä meni suoraan, oli meidän huone. Siellä oli uuni, seinälle tehty kahden maattava lavitsa ja pieni pöytä. Isäntä meni val- jastamaan hevosta ja me istuttiin lavit- salle miettimään, mitä tästä eteenpäin. Jari hakemaan halkoja uuniin, minä asemalta reppuja säilöstä. Kävin kau- passa ja korvikkeella ja tapasin sen Metsäpirtin pojan, johon tutustuin si- viiliin päästyäni. Sanoi, että on kurjaa, kun ei ole mitään tekemistä, istutaan vaan. En arvannut sanoa, että tultiin juuri töihin.

Kun palasin, alkoi olla hämärä, huo- neen katossa roikkui lamppu, varmaan 25 wattia. Jari istui lavitsalla ja veti sätkää. Lavitsalla oli hyvä patja, tyy- nyt ja iso lampaannahkavälly ja myös pieni jakkara. Mistä ihmeestä olet nämä loihittinut? Kun hain halkoja, näin emännän karjakeittiössä, ja ajattelin kysyä pahnoja. Minut nähdessään emäntä ilahtui, ettei olisi tarvinnut, kyllähän hän itsekin... Laskin puut laatikkoon ja kyselin pahnoja pehmik- keeksi nukkumista varten. Voi voi po- jat, ei teidän tarvitse pahnoilla nukkua. Arvokas oli puusyllys, tuumasi Jari. Purettiin reput, syötiin, oikaistiin väl- lylle ja tuumittiin tilannetta. Aamulla lähdettiin, ja nyt meillä on asunto ja työpaikka.

Aamulla kaikki tulivat parakkiin, pomo käski entisiin hommiin, meidät otti mukaansa. Tuolla mäessä on kipat- tu puutavaraa monta kuormaa, lajitel- laa ja taaplataa, siinä sitä pojat onkin töitä, sanoi ja meni. Siitä se alkoi, käy- tiin ruokalassa syömässä, pidettiin ko- kouksia ja välillä laulettiin. Iltaa oli jäljellä, kun tultiin kämpille. Isäntä valjasti hevosta, kun oli heinäen läh- dössä, saako tulla mukaan, Jari kysyi. Tuu hyvä mies, sano isäntä ja heitti toi- sen hangon rekeen. Siitä lähtien hei- nän haku oli meidän hommia, joskus valjastettiin jopa hevonenkin.

Kevät oli pitkällä, kun pomo kysy, oletteko pojat tiiliä tehneet? Oomme-

Hovinkyläseura tiedottaa

Juhlakausi lähestyy !

Ilahduta sukulaisiasi ja ystäviäsi.

Tilaa perinnetuotteitamme arvokkaiksi joulu- ja merkkipäivälahjoiksi !

Postikorttikokoelma "Suvannon laaksoa ennen ja nyt"

8 kuva-aihetta kauneimmista kohteista entisen Sakkolan alueelta tyylikkäässä kuoressa. Tämän joulunajan **erikoishinta 4,- euroa / sarja + pk.**

90 –vuotisjuhlakirja "Hovinkylä 1911 – 2001",

paitsi kylämme niin koko Karjalan Kannaksen historiaa, eniten venäläisten lahjoitusmaiden ajasta, koottuna arvostetuista historian kirjoista, entisajan sanomalehdistä, sekä entisten asukkaiden ja nykyisten perinteenvaalijoiden havainnoista.

Muovikantinen näköispainos,

250 sivua ja paljon kuvia, hinta 25,- euroa +pk.

80 –vuotisjuhlakirja "Hovinkylä 1911 – 1991",

tuoreinkin painos on nyt lopussa, mutta tilauksia otetaan seuraavaan painokseen. Kirja on hovinkyläläisten varsinainen kyläkirja, enimmäkseen täynnä valokuvia kylän ihmisistä työssä ja juhlissa. Näköispainoksen koko ja hinta sama kuin 90 –vuotisjuhlakirjan.

Kolmas ja uusin vuosijuhlakirja "Hovinkylä – Ojaniemi 1924 – 2004",

yhteisen koulupiirin kansakoululaisten ja Petäjäjärven Emäntäkoulun väen kunniaksi. Kirja valmistuu keväällä 2004 aiempien kirjojen kokoisena, täynnä kertomuksia ja kuvia koko ajalta. Kerättyjen kertomusten ja kuvien lisäksi juhlakirjatoimikunta pyytää lähettämään vielä lisää muistelmia ! Kirja toimitetaan arvokkaana kluuttikantisena juhlapainoksena.

Hinta tulee olemaan 50,- euroa / kpl + pk.

Kirjan alkutöiden varmistamiseksi toivomme ennakotilauksia mahdollisimman pian, koska Sakkola-Säätiön myöntämä pieni apuraha ei niihin riitä. Ennakkomaksu on 20,- euroa / kpl tilille 504104-214482 Hauhon OP / HOVINKYLÄSEURA - Juhlakirja. **Ennakkotilaa jille annamme kirjan loppuhinnasta alennuksen 5,- euroa / kpl.**

Ylläolevien perinnetuotteiden myynnin tuotto

käytetään nyt uuden kirjan kuluihin.

Tilauksia ottavat vastaan **Meeri Häkkinen p. 09-8011 381,**

Katajatie 8, 02360 Espoo ja

Soini Hartikainen p. 03-675 1482,

Jähkyentie 66, 14700 Hauho, sekä muut hallituksemme jäsenet.

Koulujen juhla Hovinkylässä 05.06.2004.

Nykyisen Hovinkylän lomakeskuksen johtajan Vinogradovin kanssa on sovittu juhlan pitäminen keskuksen alueella ja siellä olevassa entisessä kansakoulussa. Samalla matkalla voimme pitää lahjoitusmaatalonpoikien muistomerkillä pienen 60 –vuotissuruhetken suurhyökkäyksen alta pakoonlähdon muistoksi.

Jo nyt pyydämme järjestelyjä varten ilmoittautumaan alustavasti ja sitoumuksetta joko ylläoleville tai Markku Nuora p. 03-3737300 , 0400-637730.

Voit esittää toivomuksesi matka-ajasta 3 tai 4 päivää, matkareitistä, muista käyntikohteista, majoituksesta, yms. Arvio matkan hinnaksi on 200,- - 250,- euroa / henkilö.

Majoituspaikkana voisi olla hyväksi todetut uudet vierastalot Valkjärvellä, tai jopa Hovinkylän lomakeskus!

han me tehneet niitä pienen ikämme, Jari sanoi. Tuossa on hiekat ja varas- tosta saa tarvikkeet, töihin vaan. Mi- nulla ei ollut asiasta hajuakaan, Jari sanoi osaavansa, kun oli soppakuski- na linnoitustöissä Taipaleenjoella ja näki, kun miehet teki. Vähän tuumat- tiin, paljonko sementtiä laitetaan. Me- nin kysymään, kuinka vahvoja teh- dään – yksi neljään eli yksi lapio se- menttiä ja neljä hiekkää. Me sitten teh- tiin tiiliä, ja joka ruokatunnin lopuksi oli aina kokous. Miehet kävi kovin kuumina. Kerran pomo tuli, katsoi tii- likasaa, kysyi oletteko muuranneet. Tokihan me muurata osataan, kun ti- letkin on tehty. No siitä vaan tiilen vah- vuista seinää, laitan miehet laittamaan oven karmit. Näin Jarista tuli muurari. Minä olin hantlankari, tein laastin ja toin tiiliä. Pari päivää kului taas, kun oli kokous: jos palkkoja ei nosteta mitä pyydetään, niin työt loppuu tähän. Luottamusmies lähti asialle ja toiset töihin.

Ei mennyt kuin vähän aikaa, kun poika tuli sanomaan, että työt loppu tähän. Paljussa oli vielä laastia, sanoin että kai tämä muurataan. Ei yhtään, sa- noi mies. Heitin lapioni paljuun, sa- moin teki Jari. Istuttiin vähän aikaa, Jari nousi, heitti muutaman kiven ja vettä myllyyn, pyöritti, kaatoi maahan. Men- tiin sitten tilille. Eihän nyt ole mikään tilipäivä, pomo sanoi, sitten kun lakko loppuu maksetaan palkat. Me otetaan- kin lopputuli, Jari sanoi. Ei minulla ole sellaisia rahoja, väitti pomo. Keskus- teltiin tilanteesta, pomo sanoi, ettei voi maksaa, kun on itsekin palkollinen. Saatte tilinne, tulkaa sitten töihin kun työt alkaa.

Nyt ei muuta kuin kämpille. Talon- väki ihmetteli, ei ennen tällaisia lak- koja ollut. Vielä samana iltana lähdet- tiin kotiin Liimattalaan. Viikon päästä Jari kävi selvimässä kortteerin ja kävi työmaallakin, oli ihan hiljaista, ei mi- tään elonmerkkiä, lapiot oli jäätyneet paljuun vähän itäänpäin kallellaan, tuumasi Jari.

Kohta meille tulikin tieto muuttaa Orivedelle, joka olisi meidän sijoitus- kunta. Näin päättyi tämäkin savotta. Muisteli

Viskarin Aku

Kirvesmäki Kerho Sakkola-Museolla vierailulla

Sakkola-Säätiö ja sakkolalaiset ovat perustaneet kuuluisan porsaspitäjän mainetta jatkamaan nykyisille, "toivotavasti väliaikaisille" kotikonnuilleen Hämeen sydämeen Lempäälään kotiseutumuseon. Museossa käytyä ei voi muuta kuin ihmetellä sen monimuotoisuutta ja rikasta, kertovaa sisältöä.

Melkein sakkolalaisille eli Taipaleenjoen pohjoispuolisille naapureille Terenttilän koulupiiriläisille tutustuminen museoon ja sen kiinnostavaan esineistöön ottaisi aikaa varovaisesti arvioiden pari museopäivää. Kuluva vuoden elokuun 9. päivänä kirvesmäkikerholaiset joutuivat supistamaan käyntinsä parituntiseksi yleiskatsaukseksi museon aarteisiin, koska samana päivänä pidettiin myös hallituksen kokous hallituksen jäsenen Airi Tourun ja hänen miehensä Pekan vastavalmistuneessa kodissa Lempäälän Kuljussa.

Museoon tutustumisen pikaisuutta korvasi esittelyn laatu, olivathan Sakkolan nokkamiehet, säätiön puheenjohtajat Hannu Turkinen ja Esko Kallonen sekä museon johtaja Antti Hynä miehissä tulleet kertomaan ja opastamaan naapurikyläläisiä vieraita museon salaisuuksiin.

Antoisa käynti päättyi isäntäväen tarjoamiin maukkaisiin vehnäskohveihin. Kirvesmäki Kerholla oli tilaisuus luovuttaa Sakkola-Museolle julkaisemansa uunituore Eero Laurilan teos Talvisodan Taipale, kuvia ja selostuksia taistelualueelta, joka mainioin kuvin ja seikkaperäisin selostuksin kertoo taisteluasemien kartoitusta tehneen työryhmän työstä vuosina 1993-2000.

Museokäynnin päätteeksi jäi ainakin allekirjoittaneella sisäinen tarve tulla museoon perehtymään ajan kanssa kiinnostavaan aineistoon.

Kirvesmäki Kerhon ja osanottajien puolesta kiitän uhrautuvia isäntiä suuresta vieraanvaraisuudesta ja erittäin antoisasta museokäynnistä.

Aulis Ukkonen

Kirvesmäkikerhon Taipaleen alueita kartoittanut työryhmä, vasemmalta Eero Laurila, Alarik Myöhänen, Kimmo Laulajainen, Jooseppi Eeva, Keijo Laulajainen, Unto Niemi, Hannes Lopenen ja Aulis Ukkonen.

Eero Laurila: Talvisota – Taipale, Kuvia ja selostuksia taistelualueelta vuosilta 1993-2000.

Talvisodan alkamisesta tulee 30.11.2003 kuluneeksi jo lähes ihmisikä, 64 vuotta. Talvisota oli puolustussota, jossa huonosti varustetut suomalaistaistelijat joutuivat 105 päivää puolustautumaan ankarissa olosuhteissa hyvin varustettuja, lukumäärältään ylivoimaisia vihollisjoukkoja vastaan koko pitkällä rintamalla Kannakselta Petsamoon.

Taistelut olivat ankaria koko rintamalla, mutta eräät rintamaosat joutuivat sijaintinsa puolesta kestäämään muita kovempia paineita. Näistä voidaan mainita eräitä rintamaloikoja, kuten Summa, Vuosalmi, Taipale, Kollaa ja Suomussalmi. Suurimmat tappiot muodostuivat Taipaleen lohkolle, jossa rintamalinja vähäisiä taipumia lukuunottamatta kesti hyökkäykset koko sodan

ajan. Kymmenen eniten tappiota kärsineen rykmentin joukossa oli neljä sellaista, jotka taistelivat Taipaleessa.

Taipaleen lohkoa puolusti pääosan ajasta kolme Keski-Suomessa ja Etelä-Pohjanmaalla muodostettua rykmenttiä tykistö- ym. ryhmineen sekä karjalaispataljoona ER.P.6 ja Metsäpirtin osasto. Kenttätukikunnan lisäksi taisteluihin osallistuivat kiinteät patterit Järi-sevässä ja Kaarnajoella sekä erillinen kevyt osasto 7. Sodan loppuvaiheessa taisteluihin osallistui osia muodostetusta 21 divisioonasta.

Talvisodan Taipaleesta on kirjoitettu lukuisa joukko historiateoksia ja taistelukertomuksia sekä selvitystä vanhemmista ja uudemmissa puolustuslaitteista yms.

Taipaleen taistelut käytiin pääosin Kirvesmäen lohkolle 5 tukikohdassa ja Terenttilän lohkolle 7 tukikohdassa sekä Suvantojärven pohjoisrannalla Patoniemen ja Keljan tukikohdissa kuin myös Taipaleenjoen suulla Linankankaan alueella.

Eero Laurilan aikaisempi kirja Talvisota Taipale-Kirvesmäki (v.1998) kertoo Taipaleen taisteluista paljolti etulinjan miesten näkökulmasta ja painottuen lisäksi eversti A. Kempin rykmentin JR 21 (30) taisteluihin ja siinä erikoisesti "Kiirastulirunoilija" Yrjö Jylhän johtaman komppanian osallisuuteen ja tunteihin heidän taisteluksaan koko sodan keston.

Taipaleen taisteluala on sotien jälkeen säilynyt lähes luonnontilassa, joten siellä tukikohdat, yhdyshaudat, korsujen paikat, tykistöasemat, sidontapaikat yms. ovat paikannettavissa vielä kohtuullisen hyvin.

Vuodesta 1993 lähtien on kirvesmäkikerholaisten muodostama työryhmä Eero Laurilan toimiessa priimusmootorina kartoittanut yksityiskohtaisesti taistelualuetta. Tuloksena on paikallistettu kaikki merkittävimmät kohteet Talvisodan Taipaleen taistelulentien lepoalueineen.

Nykyisten ja tulevien matkalaisten on mahdollista pistäytyä merkityillä Jylhän "kaivolla" ja muissakin nimeytyissä kohteissa kuulemassa asiantuntijain selostuksia vaikkapa esi-isien taisteluista näissä kohteissa.

Eero Laurilan uusi teos antaa mainion kuvan tutkimusretkien selostuksien ja laajan ja laadukkaan kuvaaineiston (215 värikuvaa) avulla Taipaleen taistelupaikoista tapahtumineen. Lisäksi teoksessa on kertomukset kuvineen eräiden Taipaleen veteraanien käynnistä alueella vuonna 1994 ja Taipaleenjoen synnyin 180-vuotisjuhlista Terenttilässä toukokuussa 1998.

Tarkempia tietoja kirjasta saa allekirjoittaneelta ja Kirvesmäki Kerholta.

Kauniaisissa lokakuussa 2003

**Aulis Ukkonen
Kirkkotie 21 A
02700 Kauniainen
p. 09-5051 897**

Aleksanteri Aavan syntymästä 120 vuotta - juhlakirja ilmestyi

Juhlakirja on ilmestynyt: Aleksanteri Aavan kootut teokset tuoreena painoksena.

Kirjan toimitustyön on tehnyt Toivo Kuparinen. Sakkola-Säätiö on tukenut työtä apurahalla.

Kirja käsittää viisi erillistä teosta ja lisäksi puheita, tarinoita ja muistelmia. Kirjan painos on 500 kpl, painettu Saarijärven Offset-painossa.

Viihtyisiä lukuiltoja karjalaisen runoilijamestarin Karjalan heimon sielunmaisemissa.

Kirjailija A. Aava palaamassa eräretkeltä Saaren Mikkolanniemen 1940-luvun lopulla.

Aleksanteri Aavan kootut teokset

A. Aava – karjalainen kirjailija, Sakkola 1883 – Saari 1956.

Syntymästä 120 vuotta.

Tämän **kalevalais-karjalaisen** runotaiteen mestarin suurteos, yli 500 sivua, on tehty syntymän juhlavuoden merkeissä ja sisältää seuraavat erilliset teokset:

Vanha maininki, runokokoelma 1916, WSOY

Mustalintu, runokokoelma 1917, WSOY, tästä teoksesta valtion kirjallisuuspalkinto.

Runon kultaista Karjalaa, antologia, Karjalan Liitto ry 1952.

Vuoksen varsilta, runokokoelma, Suvanto-Säätiö, nykyisin Sakkola-Säätiö, 1967.

Huuhkan poika, tämä Sakkolan lahjoitusmaahovin tapahtumiin liittyvä romaani on todellisuuspohjainen Karjalan heimon vaikeita lahjoitusmaajoja kuvaava teos. Tapahtumat ajoittuvat v. 1818, jolloin mm. Taipaleen joki syntyi.

Puheita, tarinoita, muistelmia, eri ajoilta. Näissä heijastuu Karjalan heimon sielunmaisema monivärikuvina.

Arkistolöytöjä. Nämä löydöt on tehnyt kirjailijan tyttären tytär Katariina Ahtiainen kirjastojen lehtiarkistoissa sekä äitinsä Aune Ahtiaisen (Kuparinen) jäämistöstä.

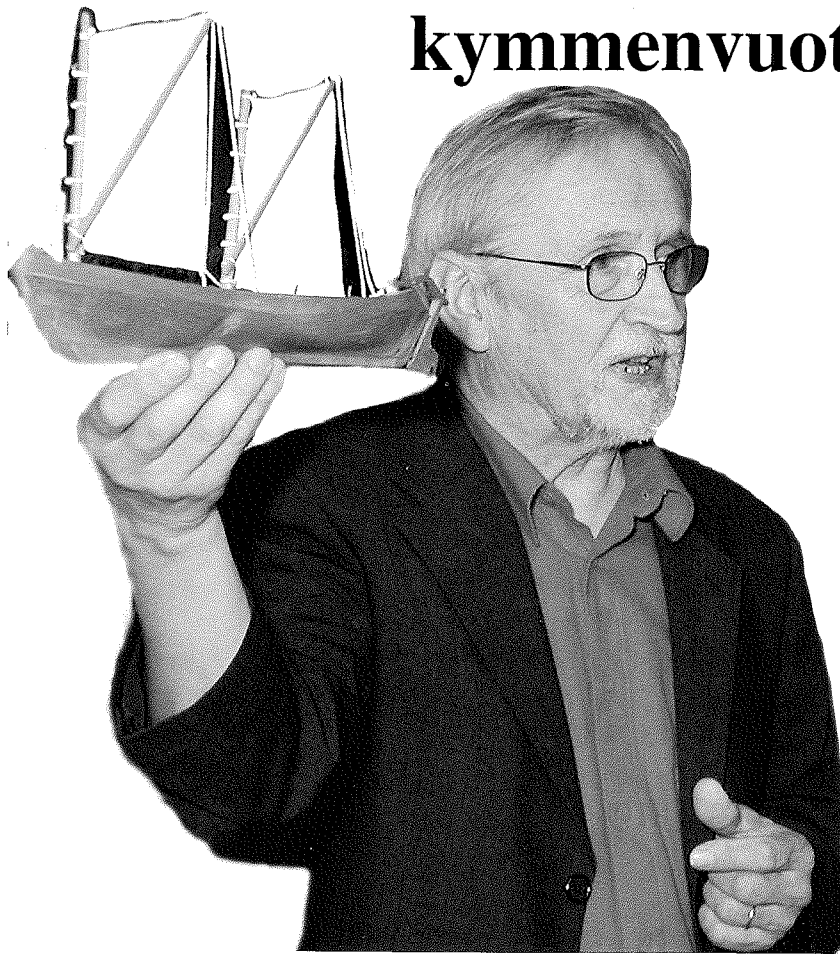
Muistokirjoitukset ja haastattelut. Eri lehtien toimittajien näkemykset ja muistokirjoitukset.

"Missä runous loppuu – siinä elämä autioituu!" Tämän teoksen toimitustyön on tehnyt Imatralla asuva kirjailijan nuorin poika Toivo Kuparinen.

Kirjan markkinointia ja myyntiä hoitaa

Päivi Kuparinen-Heikkinen, Sairaalanatie 39, 08200 Lohja. Puhelin 019-388 762 tai 050-523 1828. Kirjan hinta on 35 euroa + posti- ja lähetyskulut. Kirjoja voi myös hakea Päiviltä.

Kalastaja-Laurin jälkeläiset kymmenvuotisjuhlissa

Korkealaitainen, 10-15 metriä pitkä soima-vene oli yksi Laatokan perinteisistä puualuksista. Viljo Hämäläisen suunnittelema kuva soimasta on Ahti-
aisten sukuseuran logossa ja nyt myös pöytästandaarissa.

Eipä arvannut Lauri Ahtiainen, joka 1700-luvun alkupuoliskolla harjoitti kalastajan ammattiaan Suvannon jär-
vessä, että yli 250 vuotta myöhemmin jälkeläiset perustaisivat sukuseuran kokonaan toisella puolella Suomea, suolaisen veden äärellä.

Niin vain kävi - ja syyskuussa 2003 Metsäpirtin Ahtiasten sukuseura ko-
koontui jälleen samaan paikkaan Uu-
teenkaupunkiin viettämään seuran
kymmenvuotisjuhlaa.

Sakkolan kirkkoon ”pienemmän
oven luo” haudattu Suvannon kalasta-
ja Lauri on askarruttanut Väaksyssä
asuvan Heikki Ahtiaisen mieltä jo pa-
rikymmentä vuotta. Heikki oli kirkko-
herranvirastossa töissä ollessaan tehnyt
sukuselvityksiä muille, ja kun eläke-
päivät koittivat, tarttui hän saman tien

omaan sukuunsa. Jo ensimmäisen ar-
kistopäivän aikana Heikki pääsi lan-
gan toiseen päähän - vuoteen 1756.,
jolloin Lauri sai viimeisen leposijansa
Sakkolan kirkosta.

- Innostuin niin, että lähdin tutki-
maan kaikki sukuhaarat siitä eteenpäin.
Taaksepäin kun ei enää päässyt, ker-
too Heikki.

Vanhin tieto esi-isä-Laurista löytyy
Sakkolan pogostan veroluettelosta
vuodelta 1724. Sen mukaan Lauri ja
hän puolisonsa Johanna Juhontytär
Susi asuivat Vanhajaaman kylässä Met-
säpirtissä.

Lauri maksoi hiukan enemmän ve-
roa kuin naapurinsa, joten hän lienee
tullut hyvin toimeen kalastuksellaan.
Laatokalle ei silloisilla veneillä ilmei-
sesti ollut vielä asiaa, Heikki arvelee.

Varakkaaksi mieheksi Lauri on pää-
teltävissä myös siitä, että hän sai hau-
tapaikkansa kirkon sisäpuolelta, vaika
tuosta tavasta oltiin jo luopumassa.

Kirkonkirjaan merkityn iän perus-
teella Lauri oli syntynyt noin vuonna
1680. Johanna eli muutaman vuoden
miestään kauemmin, vuoteen 1760.
Hänenkään syntymäaikaansa ei tiede-
tä varmasti.

Heikki Ahtiaisen Mikkelin maakun-
ta-arkistossa viettämät viikot olivat
vaivalloisia, mutta tuottivat valtavat
määrät tietoa Ahtiasten vaiheista. Tut-
kimus laajeni, ja vuonna 1993 toteu-
tui toinen työstä syntynyt haave - Ah-
tiaisten sukuseuran perustaminen, jos-
sa Heikki oli ratkaisevana aloitteente-
kijänä.

Näön ja kuulon huononnutta Heik-
ki Ahtiainen on joutunut siirtämään
rakkaan tutkimuksensa nuorempien
jatkettavaksi. Kymmenvuotisjuhlissa
sukuseura muisti kunniajäsentään
Heikkiä Karjalan Liiton hopeisella an-
siomerkillä.

Ensimmäiset yhdeksän vuotta sihtee-
rinä toiminut Liisahelena Stähle sai
samassa yhteydessä pronssisen ansio-
merkin. Molemmille ojennettiin myös
sukuseuran upouusi pöytästandaari.

Kymmenvuotisjuhlissa julkistetun
standaarin aiheena on Laatokan kalas-
tajien perinteinen puinen työjuhta,
kaksimastoinen soima-vene. Standaa-
rin on suunnitellut Viljo Hämäläinen.

16 Ahtiasta jonossa tulli

Viikonlopun ohjelmassa oli lauantai-
na juhla ja vesibussiristeily, sunnun-
taina kukkavihon lasku Uudenkau-
pungin sankarihaudalle, jumalanpal-
velus ja seuran vuosikokous. Sen jäl-
keen oli vielä kutsuttu koolle Saarois-
ten kyläkokous, johon osallistui mu-
kavasti muitakin kuin Ahtiaisia.

Lauantain juhlassa oli laulua ja tan-
hua, historiikki, Raili Peltolan esittä-
miä runoja ja Katariina Ahtiaisen kos-
kettava puhe.

Tarmo Ahtiaisen kokoama historiik-
ki kertoi Metsäpirtin Ahtiasten ensim-
mäisten kymmenen vuoden aikana
mm. matkanneen useaan otteeseen isi-
en maille Laatokan rantaan. Bussimat-
kailijoille tutut tullimuodollisuudet
herättivät hilpeyttäkin: Mahtoivat Ve-
näjän tullimiehet venäyttää naamansa,
kun aakkosjärjestykseen komennetut
matkustajat marssivat ovesta sisään,
jonon kärjessä 16 Ahtiasta!

Sukukirjatoimikunta maanitteli Ah-
tiaisia täyttämään ahkerasti henkilötie-
tolomakkeita kirjaa varten. Varsinkin
vuoden 1939 jälkeen vaikuttaneista
suvun jäsenistä on vaikea saada tieto-
ja muulla tavalla. Kirjaa tekevään toi-
mikuntaan kuuluvat Pentti Ahtiainen,
Ilmi Pesonen ja Niilo Kiiski, joihin voi
ottaa yhteyttä kaikissa kirjaan liitty-
vissä kysymyksissä.

Markku Saarinen jatkaa esimiehenä

Sunnuntaina Uudenkaupungin kir-
kossa oli enemmän Ahtiaisia kuin mui-
ta seurakuntalaisia, ja huomattavan
suuri osa juhlaväestä osallistui myös
sankarihaudan kukittamiseen.

Sukuseuran vuosikokouksessa halli-
tus kasvoi kahdeksaan jäseneseen, kun
kolmen erovuoroisen tilalle valittiin
neljä uutta: Katariina Ahtiainen Tam-
perelalta, Markku Lemmetti Mietoista,
Harri Laine Helsingistä ja Raija Her-
rala Uudestakaupungista.

Hallituksessa jatkavat edelleen Mark-
ku Saarinen Liedosta, Jouni Ahtiainen
Littoisista, Pentti Ahtiainen Uudesta-
kaupungista ja Asko Ahtiainen Lipe-
ristä. Hallitus päätti heti, että seuran
esimies Markku Saarinen ja sihteeri
Jouni Ahtiainen jatkavat tehtävissään.

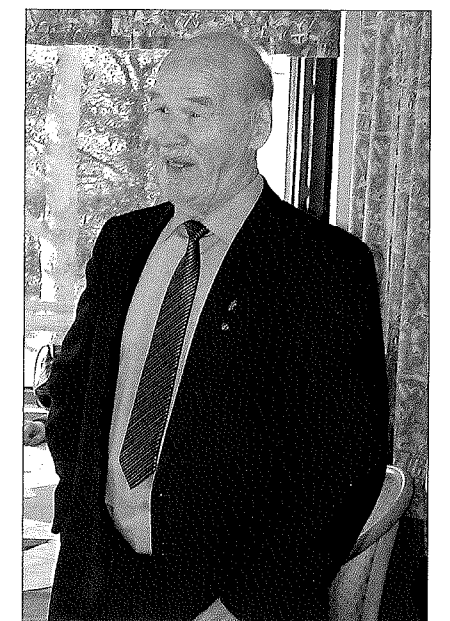
Tilintarkastajiksi valittiin Kari Ah-
tiainen Mietoista ja Raimo Ahtiainen
Laitilasta, varalle valittiin Risto Ah-
tiainen ja Harri Siltanen Kauhajoelta.

Jäsenmaksua peritään kaikilta tasa-
veroisesti 10 euroa. Ensi vuodeksi on
suunnitteilla mm. kotiseutumatka Met-
säpirttiin. Sukukirjan toivotaan etene-
vän niin, että jo ensi syksyn vuosiko-
kous voisi päättää sen painattamises-
tä.

Toimintakertomuksen yhteydessä
seuran sihteeri Jouni Ahtiainen kertoi
mm. ylläpitämistään internet-sivuista.

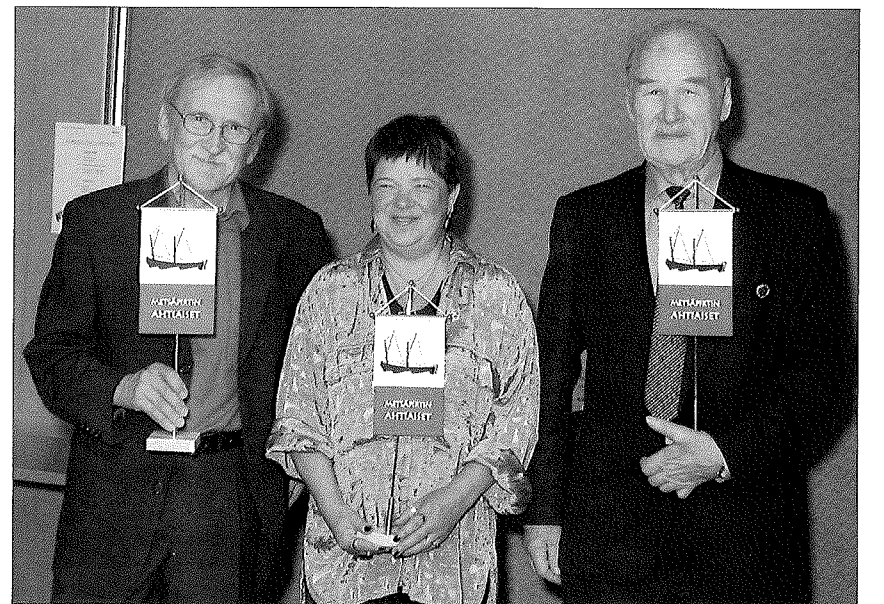
Ne ovat olleet toiminnassa reilun vuo-
den, ja sinä aikana niitä on käyty kat-
somassa yli 900 kertaa - siis noin kol-
me kävijää päivässä.

Tietokonetta käyttävät löytävät sivut
osoitteesta www.metsapirtti.net/suvut/ahtiainen. Sieltä voi jo nyt katsella li-
sää kuvia Uudessakaupungissa viete-
tystä viikonlopusta.

Heikki Ahtiainen alkoi eläkkeelle jää-
tyään selvittää Ahtiasten sukua. Näkö
ei enää riitä lukulaitteiden käyttämi-
seen arkistoissa, mutta selvitys on yhä
Heikille rakas ”lapsi”, jonka vaiheis-
ta hän kertoo innostuneena.

Markku Saarinen ja Maria Heinonen
laskivat kukkakimpun Uudenkaupun-
gin sankaripatsaalle Metsäpirtin Ah-
tiaisten kunnianosoituksena.

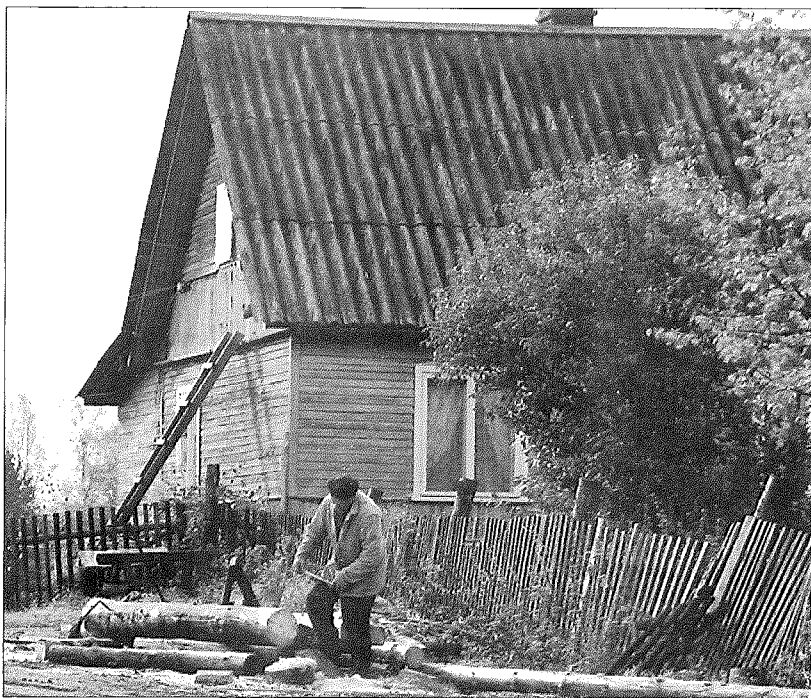
Ensimmäiset kappaleet standaarista saivat sukuseuran perustaja ja kunnia-
jäsen Heikki Ahtiainen (oikealla), pitkäaikainen sihteeri Liisahelena Stähle
ja tunnuskuvan suunnittelija Viljo Hämäläinen. Heikille luovutettiin juhlas-
sa Karjalan Liiton hopeinen ansiomerkki ja Liisahelenalle pronssinen.

Syksyistä elämää Metsäpirtissä

Sataa tihuutti kunnolla, kun saavuttiin 1.10 Metsäpirtin keskustaan. Lietteen aukealla käyskenteli mustavalkoinen karja laitumella, tiellä suuria luosia. Kura roiskui. Ruska oli vasta alulaan.

Taipaleen joen entisellä lossipaikalla oli tapahtumassa. Vedenrajaan oli vallettu ajoreitti ja rannalla oli useita pinoja ponttoneja. Olisikohan tulossa jonkinlainen tilapäissilta vai kymmenittäin venepaikkoja?

Vorken rannassa olivat etsineet uusia hurjia ajoreittejä töyrään yli rantaan. Ilmeisesti rantametsän piilossa on myös huviloita joen suun paikkeilla, koska liikenne siihen suuntaan on määrätietoista. Rantaruovikko kellersi kauniisti. Kesällä rantaan ilmestyneet roskatynnyrit olivat täynnä, mutta ei aivan yhtä kukkuroillaan kuin viimeksi. Aivan veren äärellä oli ilmeisesti vietetty piknikkiä ja jätteet olivat jääneet paikoilleen, valitettavasti.

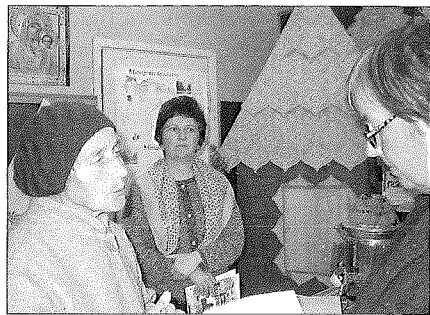
Metsäpirtin asukkaat varustautuvat talven tuloon. Polttopuita tarvitaan.

Vanhustenpäivän juhlasta 1.10. lauloi yleisölle kunnanjohtaja Albina Martjanova.

Hautausmaan kulmalla tilanne oli ennallaan. Keväällä raivasimme polkua muistomerkkien ja pensaston taakse. Kovasti oli rehottunut kesän aikana. Pitäisi käydä tiheämpään vesomassa.

Yksi tolppa oli lahonnut ja kaatunut, toinen oli nostettu koholle. Ehkä pitäisi harkita uutta järjestystä. Tolpat tuntuvat nyt kiinnostavan hieman liikaa penkeille kertyviä. Nuotiota oli

Kulttuuritalon yläkerrassa sijaitsevat kirjasto- ja lukusali, jossa on tarun mukainen "metsäpirtti". Kuvassa vasemmalta Vienasta muuttanut Lida Buda, kirjastonhoitaja ja Ilmi Pesonen.

viritelty, mutta puut taisivat olla liian märkiä. Rikkinäistä lasia oli tavallista enemmän paikalla.

Metsäpirtissä ei taida olla juurikaan muita paikkoja, missä nuoret voisivat mukavasti istuskella ja aikaansa vietää vähän aikuisten katseilta sivussa.

Iltapäivällä pääsimme viettämään kansainvälistä vanhustenpäivää 1.10. Kulttuuritalon alakertaan oli katettu tarjoilua ja sali oli täynnä iäkästä väkeä. Kyläneuvoston puheenjohtaja Albina Martjanova avasi tilaisuuden. Lapset lauloivat parhaisiinsa pukeutuneina. Sitten Albina esitti oman laulunsa. Hän on opiskellut laulua ja esitys oli miellyttävä, vaikka sanoja ei ymmärtänyt.

Väkeä kertyi koko ajan lisää ja ilmeisesti koko talon tuolit olivat käytössä. Ihmiset olivat tyytyväisen näköisiä ja heitä oli noin 60. Albinalla oli paljon puuhaa, joten emme ehtineet keskustella tarkemmin. Tarkoitus on käydä vielä syksyn kuluessa häntä tapaamassa.

Metsäpirtin kirjasto sijaitsee kulttuuritalossa. Sisäänkäynti tapahtuu sinisen oven kautta sisäpihalta. Tilat eivät ole suuret, mutta ne ovat tehokkaassa käytössä. Lainaustasolla on käytös-

Saaroislaisilla Metsäpirtistä kyläkirja suunnitteilla

Talojen ja asukkaiden tarkastelu on tarkkaa puuhaa.

Kesällä Metsäpirtin pitäjäjuhilla kokoonnuttiin koulupiireittäin pohtimaan mitä voitaisiin tehdä yhdessä. Saaroislaiset harkitsivat kyläkirjan tekemistä. Hanke eteni, kun 21.9. tavattiin uudestaan Uudessakaupungissa. Läsni oli parikymmentä henkeä ja keskustelu oli vilkasta.

Päätettiin yhdessä, että kyläkirja on tavoitteena ja sitä silmällä pitäen saatiin myös kotiläksy, johon toivotaan kaikkien saaroislaisten osallistuvan. Kirjoita perheenne evakkotaipaleesta juttu, johon mahdollisuuksien mukaan sisältyy myös perheen/omia tuntemuksia ja kokemuksia matkan varrelta. Lähetä juttu osoitteella:

Ilmi Pesonen, Porslahdentie 10 A 13, 00960 Helsinki tai s-posti: ilmi.pesonen@welho.com

Aloitettiin myös Saaroisten koulupiirin taloissa asuneiden tietojen tarkastamista. Suurta kiinnostusta tuntui olevan myös lähteä Metsäpirttiin tutkimaan yhdessä vanhaa kotikylää. Siitä lisää myöhemmin. -IP

KOKOUSKUTSU

Metsäpirtti Seura ry:n vuosikokous pidetään Karjalatalon Sortavala-salissa keskiviikkona 19.11.2003 alkaen klo 18.00. Metsäpirttiläisiä järjestöjä pyydetään toimittamaan sihteerille tiedon Metsäpirttijärjestöt-toimikuntaan nimettävistä edustajistaan.

Ilmi Pesonen

sä yksi huone ja seuraavassa kerroksessa on lukusali.

Kirjastonhoitaja kertoi, että koululaiset tulevat kirjastoon opiskelemaan Metsäpirtin historiaa. Hän kutsuu paikkakunnalla pisimpään asuneita kertomaan koululaisille minkälaista oli aloittaa elämä siellä sodan jälkeen.

Lukusalissa on venäläinen versio "metsäpirtistä", jonka tarun mukaan ensimmäiset asukkaat rakensivat ja mistä pitäjän nimen kerrotaan tulleen. Mökin viereen kaivataan myös vanhaa suomalaista aineistoa kuten astioita. Tietysti myös venäjänkielinen kirjallisuus on tervetullutta.

Vaskelan kosken ranta on myllerretty. Bussipysäkin taakse on ilmestynyt rajattu parkkipaikka, jossa on jatkuvasti parikymmentä autoa. Niin miksikö? Siksi, että parkkipaikan taakse on pystytetty rapattu kioski, josta voi hankkia kalastuslupan ja vuokrata välineitä. Mökin taakse on rakennettu keltaisella kaiteella varustetut portaat rantaan, missä on laituria ja veneitä.

Alempana koskessa seisoskelee reiteen asti vedessä miehiä jonossa ja siimat viuhuvat. Ylempänä virta kuljettaa useampia veneitä joissa on kussakin kaksi tai kolme kalastajaa. Yritys avattiin 4.8.2003. Kolme tuntia saa kalastaa 90 ruplalla. Lohet pitää laskea takaisin koskeen, mutta muut kalat saa viedä mukanaan!

Huviloita nousee kuin sieniä sateella. Alkukesästä kosken vasen ranta oli vielä vapaata maata. Nyt siellä on tiuha rivi huviloita todella hienolla paikalla. Taipaleen joen lossirannan vasemmalla puolella on mahtava huvilakompleksi, hieno hirsitalo ja useita piharakennuksia. Tontti ulottuu rantaan asti.

Myös vastarannalle on ilmestynyt useita huviloita, nekin hyvin rantaan. Kesällä Eevalassa kierrellessämme osuimme paikkaan, missä keskellä metsää kohoaa kaksi todella komeaa monikerroksista datsoa.

Sukututkimus yhdistää

vanhaa kaakon kulmaa

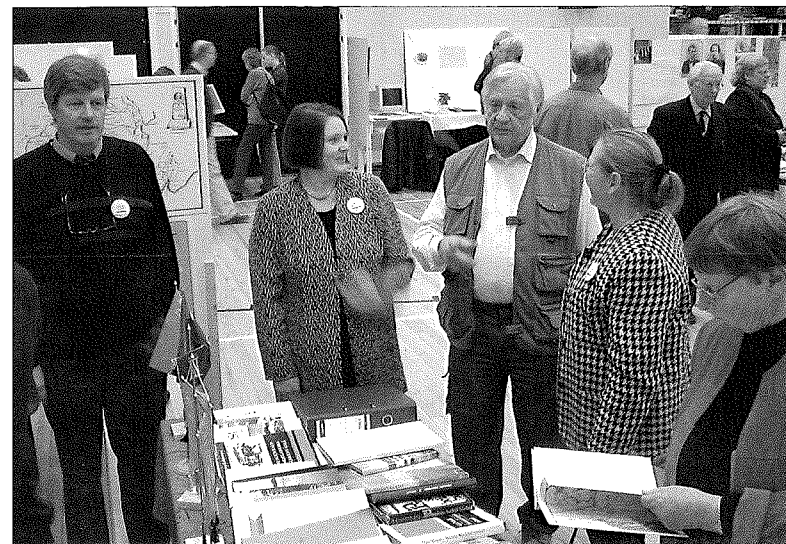
Suvannon lähikuntien sukuja tutkivat tai niistä kiinnostuneet ovat koontuneet jo parina vuonna Karjalatalolla Helsingissä. Aluksi nimenä käytettiin Käkisalmen eteläisen läänin sukututkijoita, mutta sitten vakiintui nimeksemme Suvannon seudun sukututkimuspiiri. Ensimmäinen kutsumanimi pohjautui valtiollisten asiakirjojen jaotukseen, jonka mukaan käräjäkin pidettiin. Suvanto kyseisen alueen keskellä tuntui kuitenkin tutumalta ja niinpä vaihdoimme nimen.

Tänä vuonna piirillä on ollut kaksi tavoitetta. Alueen henkikirjojen puhtaaksikirjoitus vuodelta 1818 on käynnissä ja näitä tietoja tuomme internetin kautta tutkittavaksi lähiaikoina. Sivustomme löytyvät Kalevi Hyytiän ylläpitämillä sivuilta <http://karjala.dyndns.org/karjala/sukup/sak-kola/index.html> Toisena tavoitteena on esitellä sukuja ja tutkimuksiamme sekä samalla kertoa olemassaolostamme muillekin.

Suvannon seudun sukututkimuspiiri osallistui Vantaalla pidettyyn Kuulutko sukuuni-tapahtumaan 11.-12.10.2003. Näyttelyosastollamme oli yhdeksältä sukututkijalta yhteensä 17 viiden sukupolven taulua sekä Pyhäjärven, Sakkolan, Metsäpirtin, Vuokselan ja Raudun kartat. Lisäksi olimme tuoneet kirjastoistamme useita tätä aluetta ja Karjalaa yleensä käsittelevää kirjallisuutta, samoin jaoimme saamiamme pitäjälehtiä kiinnostuneille.

Tilaisuudessa oli runsaasti kävijöitä, kahden päivän aikana useita tuhansia. Sukututkimushan on nykyään harrastus, joka kiinnostaa yhä suurempia kansanjoukkoja. Lieneekö muillakin kuin karjalaisilla juurettomuuden tunnetta, jota lievitetään ottamalla selkoa omista esivanhemmista ja sukulaisista.

Vantaan Seudun Sukututkijat on järjestänyt jo kuusi kertaa vastaavan näyt-

Suvannon seudun sukututkijoita vilkkaassa keskustelussa.

telyn. Mukana oli lisäksi myös muita alueellisia sukututkimusryhmiä. Edustimme heidän joukossaan kunniakkaasti karjalaisia juuriamme, sillä yleisön antama palaute oli hyvää. Tapahtumaan kuuluu näyttelyn lisäksi luentoja, jotka vetivät jälleen salin täyteen kuulijoita.

Osastomme sijaitsi muiden karjalaisen sukujen ja yhteisöjen joukossa. Lähellä olivat mm. Ortodoksisukujen tutkijat, Juuret Karjalassa sekä Kiiskin ja Mykrän suvut. Tämä järjestely toi-

mi erittäin hyvin ja pystyimme yhessä vastaamaan useaan karjalaisaiheeseen tiedusteluun. Toivottavasti ensi vuonna, kun Karjalaisten Sukuyhteisöjen Liittokin tulee mukaan, voimme laajemmin kertoa alueemme suvuista ja karjalaisuudesta. Kaikille mukana olleille esittelijöille jäi iloinen ja tyytyväinen mieli osallistumisesta, vaikka useimmat olivat ensikertalaisia tapahtumassa.

Eeva Malkamäki

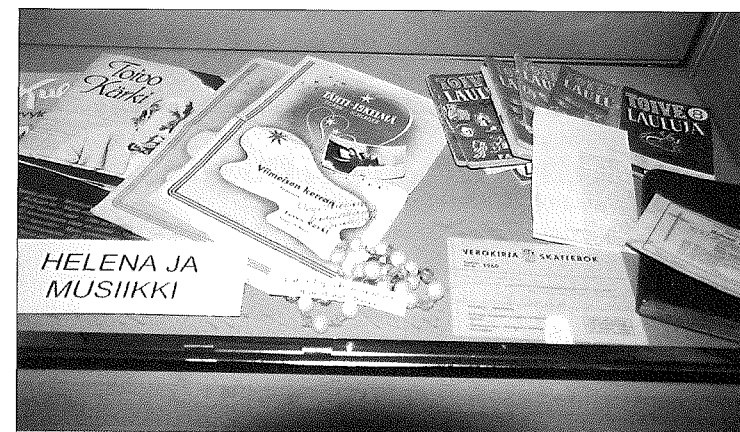

Suvannon seudun sukututkimuspiirin vetäjät Osmo Tuokko ja Kalevi Hyytiä näyttelyosastolla Vantaalla.

Lämmin tunnelma Lappeenrannassa Helena Eeva muistokonsertissa

Helka Korpela ja Kalervo Kärki kiittivät vanhempensa tuotantoa esittäneitä.

Helka oli tuonut Helena Eevalle kuuluneita esineitä vitriiniin katsottavaksi.

Kiitos Sinulle
Helena EEVA -muistokonsertin kuulija,
teit illasta lämpimän, Metsäpirtti-henkisen!

Kiitos
Terho ja Eeva Eeva
SPR Lappeenrannan osasto
Metsäpirtti Seura ry

Helka Korpela Kalervo Kärki

Kuvien ripustus oli vielä täydessä käynnissä 15.10. Lappeenrannan kaupungintalon aulassa, kun yleisöä alkoi jo virrata paikalle. Tällöin konsertin alkuun oli lähes kaksi tuntia aikaa. Helena Eevan muistokonsertti toi paikalle väkeä aina Satakunnasta, Etelä-Pohjanmaalta kuin Pirkanmaalta asti. Useilla oli juuriyhteyksiä Metsäpirttiin, useat tulivat kuullakseen Toivo Kärjen ja Helena Eevan yhteistyön tuloksena syntyneitä iskelmähelmiä.

"Jos helmiä kyyneleet ois, minut rikkaaksi mainita vois..." ja monta, monta muuta hienoa laulua soi illassa lähes täydelle salille. Eila Pienimäki, Pasi Kaunisto, Hannu Palo ja Markku Aro, kokeneet taiteilijat toivat esiin sanotusten hienoja vivahteita. Säestyksestä vastasi laajennuttu Hannu Palon orkesteri, joka tilaisuuden kunniaksi soitti Suopursu-nimisenä. Oli ilo kuunnella, nauttia sanojen, sävelten kuvioista ja hienosta tunnelmasta.

Maarit Niiniluoto, suomalaisen viihdemusiikin perinpohjaisesti tunteva juontaja ilahdutti yleisöä uusilla tiedoilla tuttujen iskelmien taustoista.

Helena Eevan esineitä, Metsäpirttiä

Konserttisalin aulassa oli nähtävänä Helena Eevalle kuuluneita esineitä muun muassa kirjoja, valokuvia, toivelauluvihkoja, se kuuluisa pelkkiä kymppejä sisältävä todistus, lotta merkki, Tapio Rautavaaran Amerikasta lahjaksi tuomat helmet sekä kaunis vanha matkalaukku. Viereisessä vitriinissä oli esillä Helka Korpelan itse valmistama Metsäpirtin puku.

Vanhat valokuvat näyttivät millainen Metsäpirtti oli ihmisineen silloin ennen. Kaksi viikkoa tuoreet valokuvat esittelivät syksyä samoilla paikoilla. Oma yleisöä kiinnostava ryhmänsä olivat Helena Eevan perhekuvat.

Helenan tytär Helka Korpela oli hyvin onnellinen onnistuneesta tilaisuudesta. Lappeenrannan Punaiselle Ristille kertyi kassaan mukava potti seudun perheitä hyödyttämään, mistä oli hyvin tyytyväinen myös järjestelyistä suurimman vastuun kantanut Eeva suvun jäsen Terho Serjomaa. -IP

VIRKIN VIRKKEET

Yhdessäoloa ja perinteiden vaalimista

Syksy on pimeää aikaa, varsinkin jos maa ei ole saanut lumivaippaansa vielä harteilleen. Monelle syksy on inspiroinnin aikaa, kun taas toiset käpertyvät koloonsa odottaen aikaa parempaa. Ennen vanhaan iltaisin hämärän laskeutua liikuttiin iltakylissä selvästi nykyistä aktiivisemmin ilman erillisiä kutsuja. Muistan lapsuudesta puolen vuosisadan takaa käynnit enoni Matti Viljam Selosen ja tätini Alman kotona Tammelan Miekon kylässä. Öljylampun valossa äitini sisaruksineen nauttivat yhdessäolosta ja kun vielä toisinaan kylittelemässä oli lähinaapurei-

takin, olo senkuin parani. Kymmenvuotiaana juttuja kuunnellessa asiat tuntuivat kaukaisilta ja niistä ei jäänyt mieleen kuin joitain yksityiskohtia. Näin jälkepäin ajatellen paljon arvokasta tietoa meni ohi korvien.

Silloin ennen, kun kaikki työt tehtiin ihmisvoimin, vanhoja perinteisiä työtapoja noudattaen, koettiin talkootöissä todellista työniloa ja hyvänolon tunnetta yhdessä tekemisissä. Arkipäivien työrytmi oli raskasta, mutta antoisaa. Kustaa Vilkun kirja ISIEN TYÖ antaa selkeän kuvan entisajan maaseutukulttuurin elämästä, jota myös kannaksella elettiin.

Vapaa-aikoina ja iltaisin yhdessäoloa jatkettiin hyvin monimuotoisten harrastusten parissa.

Eri pitäjähistoriikeista, joita tehtiin 1950-luvulla, saa melko hyvän kuvan ao. pitäjän elämästä. Ne ovat tietolähteitä, joista nuoremman sukupolven edustajat voisivat ammentaa selostuksia esivanhempien elämästä ja olostä entisellä kotiseudulla. Haluaisin antaa hyvän joululahjavinkin; hankkikaapa oman pitäjänne historiikki jokaiselle

jälkipolvenne jäsenelle ja kruununa voisi olla pitäjäviiri, joka muistuttaa olemassaolollaan entisestä kotiseudusta, josta sukunne juuret ovat lähtöisin.

Ensi vuonna tulee kuluneeksi 60 vuotta, kun lähdimme evakkoon kesälä 1944. Meidän joukossamme on vielä henkilöitä, joilla on omakohtaiset tuntemukset lähdöstä. Osa meistä oli niin nuoria, että muistikuvia ei ole. Nyt olisi korkea aika tehdä muistiinpanoja ja kirjata ylös asioita. Erityinen haaste tämä on nuoremmille, jotka voisivat lähipiireissä ottaa asiat esille. Samoin varmasti löytyy kirjallisia dokumentteja, kuvia tai pieniä esineitä ja vaatteita. Kaikista näistä olemme kiinnostuneita ja odotan Vuokselan osalta yhteydenottoja. Esimerkkinä voin kertoa, että löysin lapsuuden kodistani kaksi puuarkkua, joissa oli kannessa puuhun kaiverrettuna tieto: Esa Virkki, Vuoksela Alhola. Lähtöpaikka oli tiedossa, mutta minne ne piti toimittaa, sitä tietoa isälläni ei lähettämishetkellä ollut.

Haastelu- ja jutteluterveisin

Taisto Virkki

Mattokäärme keikkui kurkihirressä....

Kerron muisteluksia Väinö Kuorikoskesta. Hänellä oli sisar Sakkolan Haparaisissa. Olen tavannut Väinön monta kertaa Australiassa.

Väinö William Kuorikoskella oli asumassa juuri Suomesta tulleita poikamiehiä, Väinöllä oli lemmikkinä python, kuristajakäärme, jota paikkakunnan asukkaat kutsuvat mattokäärmeeksi tämän käärmeen mattomaisen kuvion takia. Väinö ei koskaan maininnut pojille mitään käärmeen olemassa olostä, vaikka käärme oli Väinön lemmikki.

Sattuipa kerran käymään, että Väinö ei ollut silloin kotona, kun nämä vuokrapojat tulivat kotiin. Koska Qländin talot on rakennettu tropiikin olosuhteita huomioon ottaen korkeiden pilareiden päälle, näin jää talon alle vilpoisa tila, joka on miellyttävä paikka pois auringonpaisteelta tuulen puhaltaessa varjon puolelta. Siinä poikien tupakoidessa ja

"Väinöllä oli lemmikkinä python, kuristajakäärme"

rupatellessa heidän katseensa oli kiintynyt kurkihirren suuntaan, ja he huomasivat jotain epätavallista siinä kurkihirren ympärillä.

Aluksi he jähmettyivät kauhusta, mutta sitten heidän päähänsä välähti ajatus: Me tapetaan tuo hirmu, ja niin he hakivat vahvat kepit, joilla he tapoivat aivan vaarattoman käärmeen.

Kun Väinö sitten illansuussa tuli kotiin, niin silloin pojat alkoivat yhdestä suusta kertomaan, kuinka sankarillisen teon he olivat tehneet. He näyttivät Väinölle käärmeen raatoa, jolloin väi-

nö tulistui, hän melkein hyppäsi ilmaan ja karjaisi!

Te pojan perkeleet mitä te olette tehneet, te olette tappaneet minun lemmikkikissani, joka on pitänyt minulta rotat ja hiiret poissa! Nyt te tapoitte minun kaverini, jonka minä olen pienestä kasvattanut.

Nyt tunsivat pojat paremmaksi muuttaa asuntoa, vaikkei Väinö heitä pois ajanutkaan.

Väinöllä oli harrastuksena kalastus. Hän kävi kalastelemassa tällä Australian kuuluisalla Barrier Reefillä, ja sai aina runsaasti kaloja. Ne kalat olivat reilun puoleisia, viidestä kymmeneen kiloa, ja hyvää laatu-kalaa, jota hän antoi meillekin.

Hän oli antelias ja miellyttävä mies.

Entinen sakkolainen

Antti Silvasti
Australiasta

Vuokselasta lähtö 1944

Lotta Anna Ryypön muistikuvia

Toukokuussa 1944 olin saanut viljelyslomaa kylvötoita varten, joten en ollut vartiossa kuin juhannusviikolla. Kesäkuussa 1944 tuli lähtö Virkkilästä. Emil Virkki herätti minut koputtamalla ikkunaan ja pakkaamaan. Hän käski viemään äitini ja tyttäreni nuorisotalon metsään, kokoontumispaikalle, josta heidät haettiin autoilla. Kaikki Virkkilän 250 lehmää koottiin suokaan hakaan, joten lehmät eivät päässeet kovin hajaantumaan. Vettä satoi ja oli hämää. Yritimme lypsää lehmiiä, jotta sotilaat saivat maitoa. Kesken lypsyn vihollisen koneet tulivat ja rupesivat tulittamaan. Menimme oijen pohjalle suojaan. Siskoni Asta lähti viemään meidän lehmiiä edellä ja toiset paimenet tulivat perässä lehmiseen. Ihmeen hyvin lehmät pysyivät koossa. Saatoin lehmäletkaa Hirvisaaren puolelle asti.

Kuorma-auto tuli Liuhaniemen vanhaa tietä pitkin. Kuljettaja huomasi minut ja pysähtyi. Hän kertoi menevänsä Virkkilän nuorisoseuran kokoontumispaikalle, jossa kuulemma oli vielä siviilejä. Sanoin hänelle, ettei siellä ole enää ketään. Kävimme kumminkin vielä tarkistamassa, koska hänellä oli kokemus mennä sinne. Sen jälkeen menimme meille. Kävin kellarista hake-massa kermapullon. Autonkuljettaja, poikanen vielä, joi pullosta kermää. Hän ei ollut syönyt mitään koko päivänä. Otimme tien vierestä pakkaamamme tavarat ja ajoimme Pulkkilaisen tienhaaraan. Siellä lastasimme tavaraita kuormaun. Se oli viimeinen kuorma, mikä Virkkilästä lähti. Meiltä oli jäänyt sika ja vasikka navettaan ja sen tähden pyysin kuljettajaa vielä ajamaan kotiin. Kun menimme sinne, huomasimme, että tykistön miehet olivat

Virkkilän IV-lotat Hedvig Virkin talon seinustalla. Kirjoittaja on oikeassa reunassa.

jo teurastaneet eläimet. Minäkin sain lihaa. Ei ollut kuitenkaan suolaa, jotta se olisi säilynyt.

Miehillä lämpisi sauna ja he kehoittivat minua menemään sinne. Näin sain vielä viimeisen kerran pestä tukkani kotisaunassa. Oravaniemestä ampuivat niin kovin, että tukkaani tulin kampaamaan ulos, kun en uskaltanut jäädä saunaan sisälle.

Sotilaita tuli paljain jaloin eikä ollut edes puseroa päällä. He olivat uineet Oravaniemestä. Se joka jaksoi uida pelastui. Kaikki eivät jaksaneet vaan menehtyivät.

Sitten lähdimme ja toimme viimeisen kuorman Putikkoon. Putikosta tavarat tulivat viimeisellä junalla Ähtäriin. Tällä tavoin saimme vähän tavaraita Karjalasta mukaamme.

Näin muistot kulkevat mielessäni. Näen vielä ne iltaisin yhä uudelleen kuin filminauhalla.

Unissani olen pakannut monet kerat ja torniin yritän kiivetä, enkä millään pääse ylös.

Jokaista kiveä ja kantoa kotitiellä muistelen yhä uudelleen.

Aloittaessani puhdistusryhmän johtajana olin 25 - vuotias. Nyt olen 87 vuoden ikäinen.

Anna Korhonen
ent. Ryypö os. Äikäs

Kiitos Annalle muistelmistaan jatkosodan aikana. Hän toimi puhdistusryhmän johtajana, IS-poiki-en emäntänä ja IV-vartiosta. Tehävistään hän on kertonut yksityiskohtaisesti ja mielenkiintoa herättävästi. Saatua aineistoa tullaan hyödyntämään Sotiemme Vuoksela historiikkityössä.

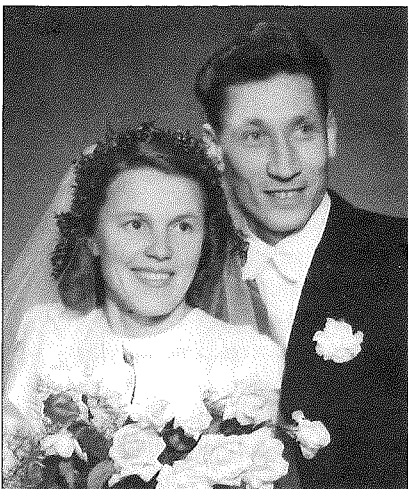
Oheinen hänen juttunsa Vuokselasta lähdöstä kesäkuussa 1944 toivottavasti rohkaisee muitakin muistelemaan ko. ajankohdan omia tapahtumia. Käsin tehty muistiinpanot riittävät ja lapset voisivat auttaa kirjaamisessa. Olen itse mahdollisuuksien mukaan valmis keskustelemaan kanssanne, jos niin haluatte.

Taisto Virkki

VUOSIA TÄYTTÄNEITÄ

90 vuotta täytti 29.9.2003 Hilma Jyräs, os. Ratas, Vesilahden vanhainkodissa. Hän on syntynyt Valkjärvellä, miehen kotipaikka Sakkolan Hovinkylä.

Tammela 10.6.1950

80 vuotta täytti emäntä Eeva Norri (os. Ryyppö) 2.6.2003 Tammelassa. Hän syntyi aikoinaan Vuoksen Virkilän kylässä maanviljelijä Toivo Ryyppön ja kättilö Iida Ryyppön (os. Seitsonen) perheeseen perheen toiseksi tyttäreksi. Vuodesta 1946 hän on asunut Tammelassa Lounais-Hämeessä. Vuonna 1950 hän avioitui maanviljelijä Pentti Norrin kanssa ja perheeseen syn-

tyi kaksi lasta, Ilkka vuonna 1951 ja Päivi vuonna 1957.

Emännän tehtäviensä ohella äiti on osallistunut aktiivisesti mm. Tammelan Karjalaisten sekä maatalousnaisten ja sotaveteraanien paikallisjärjestöjen toimintaan. Tämän lisäksi hän on toiminut kunnallisissa luottamustehtävissä mm. eri koulujen johtokunnissa ja yhteensä noin 20 vuoden ajan Tammelan kihlakunnan oikeuden lautamiehenä. Herastuomarin arvonimi hänelle myönnettiin vuonna 1984.

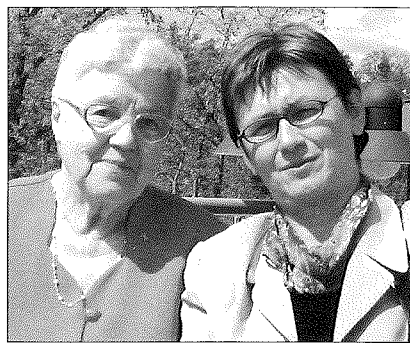
Äiti juhli merkkipäiväänsä Turussa Ruissalon kylpylässä sunnuntaina 1.6. vain lähimpien omaistensa eli miehen-
sä ja lastensa perheiden kanssa. Kevät oli sujunut vähän kangerrellen huhtikuun lopulla saadun sydäninfarktin jälkeen, mutta juhlatviikonloppuna kaikki oli hyvin. Valkovuokot kukkivat Ruissalon lehdossa ja aurinko paistoi täydeltä terältä.

Kesä ei kuitenkaan valitettavasti jatkanut yhtä onnekkaasti. Juhannuksen äiti vietti vielä kotona Tammelassa, mutta melkein heti sen jälkeen alkoi sairaalakierre, joka on jatkunut lähes keskeytyksettä tähän asti. Ensin varjoainekuvaus Hämeenlinnan sairaalassa ja passitus kiireiseen ohitusleikkaukseen Tampereen yliopistolliseen keskussairaalaan, sitten toipumisaikana sairaalassa saatu aivoinfarkti ja sitä seurannut hoitajakso Forssan aluesairaalassa ja Palvelukeskus Ruisluodossa Tammelassa.

Ei siis ihme, että syntymäpäiväilmoituksen lähettäminen Suvannon Seutuun on viivästynyt. - Onneksi toipuminen on kuitenkin nyt edennyt hyvää vauhtia!

Tammelassa 12.10.2003

Päivi Kari (os. Norri)

Äiti ja tytär / Ruissalo 1.6.2003

85 vuotta täytti 27.8.2003 Viljo (Vilkki) Kuparinen Lahdessa. Entinen kotikylä Sakkolan Lapinlahti ja vanhemmat Helena ja Juho Kuparinen.

Olosuhteiden pakosta Viljo lähti 14-vuotiaana soitto-oppilaaksi Vuoksen Jääkäripataljoonan soittokuntaan Sakkolan Kiviniemeen 3.1.1933. Joukko-osaston nimeksi tuli 16.5.1936 Jääkäripataljoona 4, ja hän jatko JP 4:n soittokunnassa palvelusta soittaja-aliupseerina soittiminaan baritoni ja pasuuna. Talvisodan ajan soittokunta toimi yhdessä Savon Jääkärirykmentin kanssa Karjalan kannaksella.

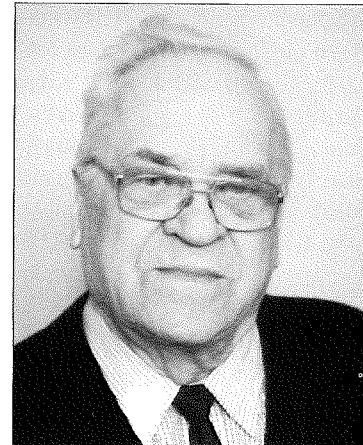
12.3.1940 soittokunta siirtyi Savonlinnaan ja myöhemmin Sulkavalle, jossa Vilkin elämään tuli Kiviniemen ajoilta tuttu Sirkka 29.6.1941. Yhteiseloa on kestänyt jo 62 vuotta, lapsia on viisi.

Jatkosota meni Kivennavan Joutsellässä ja Vienan Karjalassa. Rauha tullua Vilkki löytyi Lahdesta Hämeen Ratsumyöntein esikunnasta, jossa hän toimi tilitysaliupseerina ja vs. rahastonhoitajana palveluksesta eroonsa asti. Vilkki erosi soittokunnasta, mutta ei hän soittamista lopettanut. Hän oli mukana lahtelaisessa musiikkielämässä mm. avustajana Lahden orkesteriyhdistyksen orkesterissa ja siitä muodostuneessa Lahden Kaupunginorkesterissa, joka toimi myös Teatteriorkesterina ja oopperaorkesterina. Hän soitti myös vakituisesti eri tanssiyhtyeissä – kiviniemeläiset muistavat myös JP4:n Hottipojat.

Hampaista tuli Vilkille ongelma ja

hän soittamisensa loppui 1960-luvun alussa. Sen jälkeen hän oli eri rakennusliikkeissä kustannusten jälkilaskenta- ym. tehtävissä, ja suoritti Suomen Kiinteistöliiton tutkinnon ja toimi isännöitsijänä. Sitten tuli 65-vuotispäivä, ja liit kiireet lopuivat.

- Sirkka

80 vuotta täytti Kaarlo Huuska Kangasalla 20.9.2003. Hän on syntynyt Sakkolan Rökkyllässä. Juhlapäivää vietettiin sukulaisten parissa.

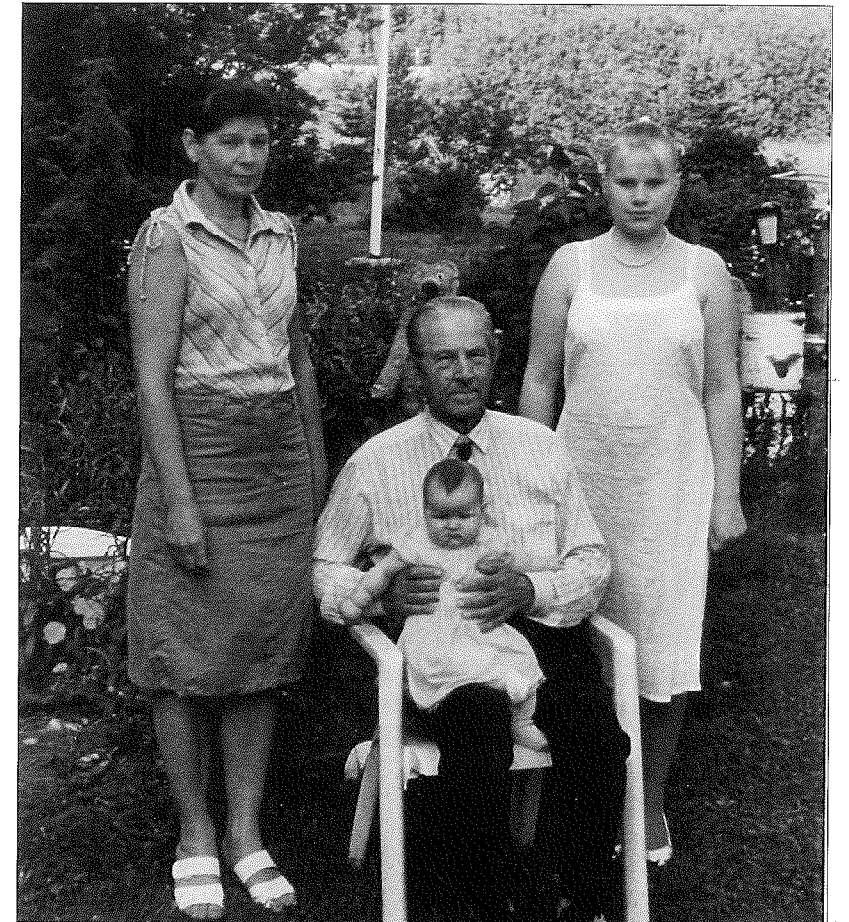
- Kiitos veteraaniveljet käynnistä.

80 vuotta täytti 30.10.2003 Hilka Kosonen, os. Meskanen, Savonlinnassa. Syntymäkotona oli Sakkolan Pannusaarissa, ja vanhemmat Anna-Leena, os. Uosukainen, ja Juho Meskanen.

Rovasti Viika vihki avioon Hilka ja Iivari Kososen 30.10.1943 Pyhäjärven Pyhäkylän vanhalla kansakoululla. Meskanen perhe oli muuttanut Pyhäjärven Salitsanrannalle Hilkan ollessa 4-vuotias.

Syntymä- ja timanttihäpäivän johdosta onnittelevat tyttäret perheineen.

80 vuotta täytti Uuno Kuparinen 24.6.2003 Kouvolassa. Hän on syntynyt Sakkolan Petäjärvellä.

Kuvassa neljä polvea, vasemmalta Uunon tytär Päivi Vuoristo, oikealla Päivin tytär Milla Vuoristo ja isovaari Uunon sylissä Millan tytär Anni Maria, syntynyt 30.12.2002.

Kuparisen kunniaksi juhlakonsertti

Uuno Johannes Kuparinen täytti 24.6.2003 Kouvolassa 80 vuotta. Pohjois-Kymenlaaksossa musiikkiyhtyeet, joille Uuno Kuparinen on antanut musiikillista apuaan 50 vuoden aikana, järjestivät hänen kunniakseen juhlakonsertin 10.10. Kouvolan kaupungintalon juhlasalissa.

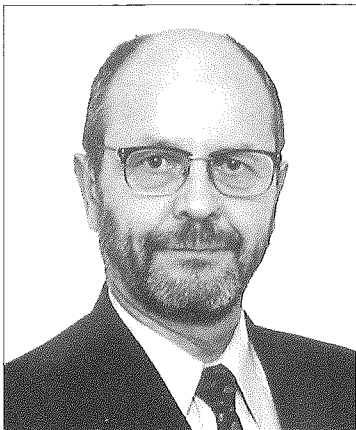
Juhlakonsertti oli arvokas lahja juhlan merkkihenkilölle, joka on monella tavoin tukenut järjestäjien musiikin harrastusta paikkakunnallaan. Konsertti oli ensin veteraaneille ja sitten muulle yleisölle. Molemmissa konserteissa oli salin täydeltä väkeä. Konsertit osoittivat Kouvolan seudulla olevan laaja ja musikaalinen into ja taito. Täytyy ihmetellä, miten mahtavan työn Uuno on siellä tehnyt.

Musiikkiyhtyeitä ja kuoroja konsertissa yhteensä oli peräti kymmenkunta, ja myös itse merkkihenkilö nousi estradille.

Ohjelman ensimmäisen osio oli soittokuntakavalkadi, toinen harmonikkaparaati ja väliajan jälkeinen kolmas osa kuoroparaati, joten myös esitettujen kappaleiden kirjo oli laaja.

Teuvo Kuparinen

VUOSIA TÄYTTÄNEITÄ

60 vuotta täytti Raumalla 7.10.2003 Teollisuuden Voima Oy:n varatoimitusjohtaja Ami Rastas. Hän on syntynyt Sakkolan Riiskassa. Vanhemmat Juho ja Aino Rastas. Merkkipäivänään Ami Rastas oli matkoilla.

60 vuotta täytti 12.10.2003 Tapani Karjalainen Tampereella. Tapani on syntynyt Sakkolan Lapinlahdella sotilassairaalaissa. Hän lienee Lapinlahden nuorimpia evakoita. Hän on Soini ja Sylviä Karjalaisen, os. Kallonen, kolmesta pojasta keskimäinen.

Tapani suoritti työuransa Jyväskylässä, Valmet Rautpohjassa. Hänen alansa oli tutkimus- ja tuotekehitys maailman johtavien paperikoneiden parissa.

Terveystään Tapani hoitaa päivittäisellä kuntoliikunnalla. Hän on aviossa Marja-Leena Lehtolaisen kanssa, ja heillä on yksi tytär.

Majuri evp Arvo Kinnari täytti Kiteellä 60 vuotta 13.9.2003. Hän syntyi Sakkolan Sipilänmäellä Anna ja Tuomas Kinnarin perheeseen. Evakkotie toi perheen aikaa myöten Lempäälään Kelhon kylään, jossa isän kuoleman jälkeen äidin johdolla viljeltiin pientilaa. 10-lapsisen perheen kolmanneksi nuorin lähti heti armeijan jälkeen Rajavartiolaitoksen palvelukseen Ilo-mantsiin kersantin vakanssille.

Kanta-aliupseeri- ja Reserviupseerikoulun jälkeen hän siirtyi upseerin virkaan. Viimeisessä palvelupaikassa Värttilässä Arvo hoiti johtajatehtäviä. Eläkkeelle hän pääsi kapteenina 15 vuotta sitten. Vielä eläkkeellä ollessaan hän oli mukana kertausharjoituksissa, rajajoukoissa ja Sotilasläänin esikunnan määräämissä tehtävissä. Tämä mahdollisti ylennyksen reservin majuriksi vuonna 2001.

Nuoruusvuosina urheilu oli työn ohella päällimmäisenä harrastuksena. Talvella 1968 Arvo Kinnari osallistui Ranskan Grenoblessa olympialaisten ampumahiihdon 20 km:n kilpailuun. Tuloksena tuli parhaana suomalaisena 5. sija. Samoissa kisoissa Arvo ankkuroi vielä 4 x 7.5 km:n viestin, missä Suomi oli niinikään viides.

Olympialaisten jälkeen hänen päälajiksi nousi sotilaspartiohihto. Arvon johtama partio saavutti lajissa peräti viidesti maailmanmestaruuden.

Tunnustuksena Arvo Kinnarin ansiosta hänet nimitettiin vuoden 1973 Rajamieheksi.

Oltuaan 10 vuotta Kiteen liikunta-

lautakunnan puheenjohtajana ja kaksi vuotta Kiteen Urheilijoiden puheenjohtajana ja nuorisovalmentajana hän katsoi, ettei hänellä ole enää mitään uutta annettavaa kiteeläiselle urheilulle hän siirtyi vapaaehtoisen maanpuolustustyön pariin.

Sotaveteraanien hyväksi tehtävä työ on lähellä Arvo Kinnarin sydäntä. Kiteen Sotaveteraanien sihteeriksi kutsuttu Arvo on kotipaikkakuntansa lehden haastattelussa todennut, että "Kunniavelka pitää maksaa loppuun saakka. On viimeinen mahdollisuus kunnioittaa heidän työtään isänmaan puolustajina ja maan jälleenrakentajina."

Arvo Kinnari teki kesällä 2002 Sakkola-museoon arvokkaan lahjoituksen. Museosta löytyy Arvon Grenoblen olympialaisissa käyttämä suksi sekä 20 km:n kilpailun rintanumero. Lempäälän Kelhon koululle hän lahjoitti yhden sotilaspartiohihdossa voittamansa kultamitalin kannustamaan lapsia ja nuoria liikunnan pariin.

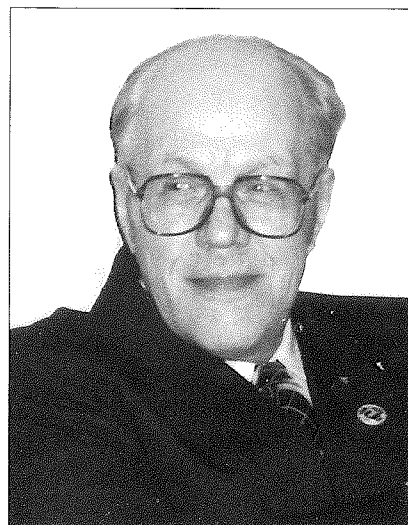
VUOSIA TÄYTTÄNEITÄ

80 vuotta täytti 20.10.2003 Lempäälän Himminkodossa Hilka Ristilä, os. Raaska. Hän on syntynyt Sakkolan Petäjärvellä, Edvard ja Helena Raaskan, os. Karvanen, nuorin lapsi. Kuvasa Hilka 21-vuotiaana vuonna 1944.

KUOLLEITA

Viljo Purontaan muistolle

Aake Viljo Purontaa syntyi Petäjärvellä 18.4.1915 ja kuoli Vesilahdessa 16.8.2003. Siunauksen toimitti Vesilahden kirkossa rovasti Aarre Laitila. Viiden tyttären ja muiden lähiomaisten lisäksi Viljo Purontalle viimeisen tervehdyksen jätti myös joukko ystäviä ja yhteisöjen ja järjestöjen edustajia.

Vuonna 1915 syntynyt Viljo Purontaa hän ehti miehen ikään ennen talvisotaa, perusti perheen saaden pari tyttäretkin, ja elämä näytti menevän mukavasti. Hän ei osallistunut ikäpolvensa menoihin ehkä yhtä paljon kuin toiset ikäkaverinsa. Hän puursi kaikessa hiljaisuudessa, oli ahkera kalastaja, koulusi Saijajoen ja Piustin jokaisen mutkan, joiden kalakannan hän tarkoin tunti – ja moni harjus ja hauki hänen pussiinsa joutui.

Hän oli myös oma valmentajansa, kun asui luonnon keskellä ja harjoituslenkit alkoivat kotipihalta kierrellen tutuissa Karttusenkosken maisemissa Koselan seutujen kautta. Sen reitin varrelta sitten Tyynekin löytyi. Lenkeillään hän saavutti hyvän kunnon ja oli parhaita piirin 1500 metrin juoksijoita, muistamani mukaan aika 4,10, joka silloin oli kova tulos.

Sitten seurasi sotaväki, josta hän palasi alikersanttina. Hän viljeli kotitila-

ansa, urheillen ja kalastellen elämä näytti hymyilevän. Talvisota sitten muutti kaiken. Sotaan hän lähti Raudun sk-patterin mukana. Omassa pitäjässä Keljassa hän selvisi vahingoittumattomana, mutta kotoiset maisemat ja kotitalo olivat jääneet sodan jalkoihin. Sinne jäivät lapsuusmaisemat lenkki-polkuineen, Artinkosken harjuspaikat, ja elämän suunnitelmat muuttuivat.

Uusi kotitila saatiin Vesilahden perukoilta, ja perheeseen syntyi yhteensä viisi tytärtä. Vesilahdessa hänelle aukeni uskomattoman monivaiheisen toiminnan aika. Hän oli Vesilahden kunnanvaltuuston jäsen, kuului moniin lautakuntiin, oli mm. pitkään urheilulautakunnan puheenjohtaja, ja oli Vesilahden sotainvalideissa ja osuuspankin hallintoneuvostossa.

Hän on kerännyt melkoisen määrän sakkolalaista kansanperinnettä, sananparsia, paikannimiä, sanontoja, ja tästä työstä hän on saanut Kansanrunousarkistolta useita palkintoja, ja hänelle

on myönnetty Karjalan Liiton kultainen ansiomerkki.

Kotipitäjäänsä Sakkolan ja Petäjäjärven kylän perinteen monenlainen vaaliminen oli hänelle läheistä.

Suvannon Seudun päätoimittajana hän teki pitkän päivätyön, hän kirjoitteli lehteen lupsakkaaseen tapaansa lukuisia juttuja ja kuvauksia kotikylän piiristä, kuin myös runoja, joista kaikista huokui kiintymys kotikylään.

Viljo Purontaa oli vaatimaton, huumoria harrastava mies, ja kotikylän muistot ovat herkällä tavalla olleet hänen elämänsä sisältöä. Ollessamme samanaikaisesti Vesilahden terveyskeskuksessa yritimme muistella yhdessä elettyjä ja koettuja aikoja, mutta kuolonsa menettäneenä emme keskustelussa pitkälle enää päässeet.

Petäjärvelläisen Karjalan vaalijan, sukulaiseni sotakaverin muisto säilyi. Rauhaa lepoa Viljolle.

Yrjö Raaska

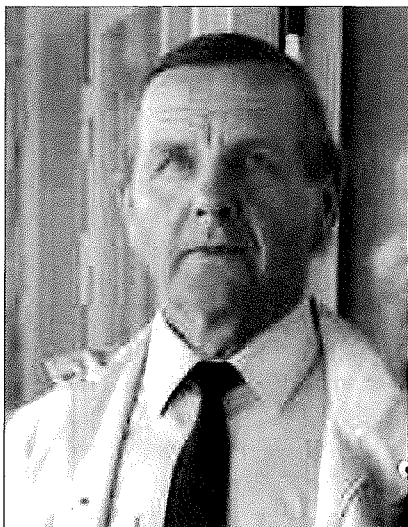

Viljo Purontalle viimeisen tervehdyksen jättivät viisi tytärtä, muut sukulaiset ja ystävät.

Yhteisöjen muistokukkia tuomassa (yläkuvat) Sakkola-Säätiön ja Suvannon Seudun edustajat, sotaveteraani ja -invalidijärjestöjen edustajat sekä Vesilahden Karjalaisten edustajat.

KUOLLEITA

Tauno Karonen in memoriam

Tauno Karonen syntyi 6.10.1931 Vuoksella ja sai läisyyskutsun kotonaan Hattulassa 18.7.2003.

Joitakin viikkoja sitten vielä tavassamme hän oli. Ajatuksiltaan ja teoiltaan hyvin vahvasti elämässä mukana, toimien oman perheensä ja harastustensa kautta hänelle ominaisesti muiden hyvinvoinnin eteen työtä tehden. Me vuokselaalaiset haluamme muistaa syntyperäistä vuokselaista Tauno Karosta ihmisenä, jolle synnyinseutu, sen luonto ja asuinsijat ihmisineen olivat lähellä hänen sydäntään koko elämänsä ajan. Hän syntyi ja kasvoi Vuoksella varhaislapsuutensa, kunnes ensimmäiselle evakoltaipaleelle joulukuussa 1939 hän joutui matkaamaan perheensä mukana 8-vuotiaana. Oman kertomuksensa mukaan hänelle oli jäänyt mieleen mm. yksityiskohta alkumatkalta pimeässä, kun isoisa Juho Karonen sanoi reellä matkatessa, pojat, ollaan Siiran sillalla.

Tauno oli luonteeltaan hyvin täsmällinen, vaatimaton, hengellisiä arvoja kunnioittava ja muita kohtaan erityisen kohtelias tavoiltaan. Myös hän omasi kyvyn pukea sanoiksi omat näkemänsä, kuulemansa tai muuten sisimmässään tuntemansa ajatukset. Eri-

tyisen koskettava kertomus löytyy Vuoksella Kuvina II-teoksesta, jossa hän kuvaa isoisänsä Juho Karosen viimeisiä vaiheita kesäkuulta 1944 ja hautaukseen liittyviä toimenpiteitä. Taunolle, tuolloin 12-vuotiaalle pojalle, oli jäänyt erityisesti mieleen kotipihalla Vuoksen Kuninkaanristissä 15.6.1944 tapahtuneet jäähyväiset vanhalle Juholle, joka lepäsi viimeistä kertaa oman tupansa seinustalla kotikutoisten lakanoiden ympäröimänä oman metsän puista valmistetussa arkussa.

Avatun arkun ääressä esitetty laulu "On koti jonne myrskyt maan ei saavu konsanaan" herkisti tunteita perhesurrun kuin myöskin uhkaavan lähestyvän sotatilanteen vuoksi.

Uusi evakkomatka oli taas edessä parin päivän sisällä nuorella pojalla ja monien mutkien kautta uusi asuinsija löytyi Hattulasta.

Aikuistuminen ja perheen perustaminen uusilla asuinsijoilla loi uskoa tulevaisuuteen.

Vuosisikymmenet seurasivat toisiaan arkisen aherruksen merkeissä. Taunolla kuitenkin oli entiselle kotiseudulle Vuoksella myös merkittävä paikka sydämessä. Hän osallistui tapahtumiin ja toimi aktiivisesti myös Vuoksela-seuran toiminnassa. Tiedon jakaminen muille merkitsi hänelle hyvin paljon. Kuvaamalla ja kirjoittelemalla hän muisteli entisiä aikoja ja hän osallistui viime aikoina aktiivisesti kotiseutulehtemme artikkelitoimituksiin.

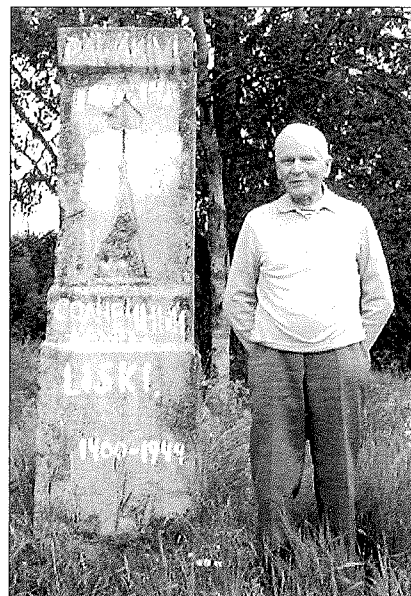
Kotiseutumatkoillamme hän halusi kertoa erityisesti Kuninkaanristin ja lähialueiden historiasta meille muille. Viime kesäkuun matkastamme Valamoon ja Vuoksellaan jää pysyvä muisto mieleeni. Oli turvaisan miellyttävää olla matkalla, kun mukana oli henkilö, jolla oli todellista ja aitoa kerrottavaa meille muille.

Tauno on nyt poissa keskuudestamme. Otamme osaa siihen raskaaseen suruun ja kaipaukseen, joka koskettaa tällä hetkellä meitä kaikkia ja erityisesti hänen läheisiään.

Me entisen kotiseutomme Vuoksen muistoja vaalivat voimme jatkaa työtämme hyödyntäen hänen henkistä perintöään.

Taisto Virkki

Väinö Liskin muistolle

Suruviesti Väinön poismenosta 22.9. järkytti tiedon saatua. Olinhan seurannut Väinön vointia viime kuukausien ajan, mutta kuitenkin tieto tuntui niin epätodelliselta. Vielä viime vuonna hän pirteänä ja elinvoimaisena oli mukana kotiseutumatkalla Vuoksella ja myös keväällä vielä hän teki matkalle lähtöä, kunnes sairaus vei ajatukset muuante. Väinö syntyi 25.10.1911 Valkjärvellä, mutta hänen ollessaan vajaan kuuden vuoden ikäinen, Vuoksella pitäjänä itsenäistyi vuoden 1917 alussa. Hänen sukunsa asuinsijana oli ollut vuosisatojen ajan Päiväkivi, jota hän mielellään esitteli. Onhan siellä edelleen tallella vuosisadan alkupuolella rakennetun navettarakennuksen nurkkatolppa, jossa on maalattuna vuosiluvut osoittamassa suvun pitkästä historiasta. Samoin asuinrakennuksen paikka on tunnistettavissa pihapiireineen ja pensaineen. Suvannon Seutulehden numerossa 3/2002 on Väinön muisteloita elämästä Päiväkiven kylässä.

Elämä Vuoksella oli aikanaan nousujohteista ja toiminta kaikin puolin vireätä kylässä. Monet olivat ne matkat, joita siihen aikaan ja myös Väinökin oli tekemässä maanteitse pyörällä tai veneellä yli Vuoksen selän. Oli kotona kinnutun tuoreen voin vientiä Pöl-

läkkälään, konerasvan hakua Valkjärven puolelta tai Viipurissa käynti isän mukana uutta pukua hankkimassa vaaturilta. Monet ovat ne jutut, jotka Väinö on minulle kertonut. Ne olivat aikoja, kun elettiin hyvin perhekeskeistä elämää. Yhteistyötä tehtiin myös paljon naapureiden kanssa.

Kaiken uurastuksen keskellä synkät pilvet kuitenkin sävyttivät normaalielämää ja pelättiin pahinta.

Ensimmäiselle evakoltaipaleelle lähdettäessä Väinö oli 28-vuotias ja sotien tapahtumat vyöryivät yli kannaksen tunnetuin seurauksin. Takaisinpaluu ja uudelleen lähtö pakkoluovuteltulta kotiseudulta oli tuskaista muisteltavaa.

Sodanjälkeinen aika oli kuitenkin uuden elämän rakentamista ja Perniössä asumisen jälkeen muutto oli edessä Tammelaan, jossa vielä sekä Väinö että Aili, hänen puolisonsa, olivat ansiossa kodin ulkopuolella.

Ailin poismenon jälkeen Väinön elämä jatkui yksinolona. Hän ei sulkeutunut kuoreensa, vaan osallistui ahkerasti tapahtumiin ja tapasi tuttuja ja juttu luisti. -Poikkeaha kylässä, oli Väinön tuttu sanonta. Karjalanpiirakat kuuluivat hänen kahvipöytätarjoiluunsa. Hänen ympärilleen muodostui aina pieni juttuseura esim. kauppamatkojen yhteydessä Forssassa markettin kahviossa. Se oli aina juhlahetki, kun Väinön tapasi.

Väinön perusluonteeseen kuului iloinen karjalaisuus ja puheliaisuus ja hän halusi vilpittömästi auttaa tiedoillaan niitä, jotka halusivat sukujuuriaan kysellä tai muuten vuokselaaisuutta selvittää. Olen kiitollinen siitä, että sain olla lähellä Väinöä ja hänen juttujaan.

Kuuleha, se on sillviisii, että oli Väinön tunnusomainen lausahdus;

Väinö johdatteli minua Vuoksella lähes kymmenen matkan aikana ja parhaimmillaan olimme siellä jopa kaksi kertaa saman kesän aikana.

Väinö on nyt itse päässyt maallisen vaelluksen pääteasteeseen.

Hänen sydämensä oli lämmin ja se sykki entiselle kotiseudulle Vuoksella.

Haluan muistella häntä siunaavin ja kiitollisin ajatuksin.

Taisto Virkki

Kultahäät

Kultahääpari Erkki ja Kaisa Jouste tyttäriensä Soilen, Sirpan ja Sarin, heidän aviomiehiensä sekä lastensa kanssa 15.8.2003. Morsian on syntynyt Sakkolan Sudenhännässä Arvi ja Tyyne Kuparisen esikoisena (lähemmin sukukirjassa Kuparisen Suvannon ympärillä).

Uusia ylioppilaita

Anne Katariina Saari kirjoitti keväällä 2003 ylioppilaaksi Turun lyseon lukiosta. Vanhemmat Meri ja Olli Saari. Äidin äiti Sirkka Sironen, os. Kuparinen, kotoisin Sakkolan Lapinlahden kylästä.

KUOLLEITA

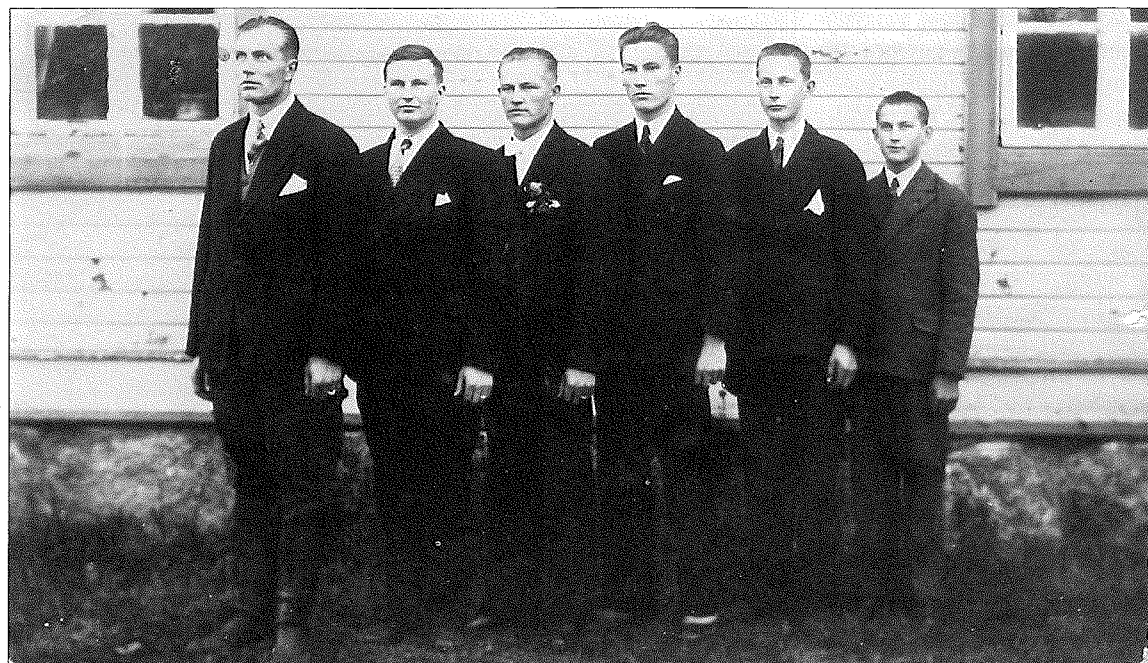
Matti Merjaniemi, syntynyt 7.6.1925 Sakkolan Vilakkalassa, kuoli 14.7.2003 Vammalassa.

Eino Alarik Naskali kuoli 7.9.2003 Porissa. Hän oli syntynyt Sakkolan Lapinlahden kylässä 27.2.1924. Suurimman osan elämästään hän asui Porissa työpaikkanaan Ahlströmin saha. Siinä ohessa hän rakensi omakotitalon. Hänen sydäntään lähellä oli koti, luonto ja nyt lapsenlapset.

Oikaisu:

Viime lehdessä oli virhe **Eino Nirkkosen** kuolinilmoituksessa. Hän oli syntynyt 25.12.1920 **Sakkolan Petäjärvellä**, eikä Petäjävedellä, kuten ilmoituksessa virheellisesti oli. Toimitus pahoittelee virhettä.

”Komea veljessarja”

– sanoi hyvä ystäväni, kun näki tämän kuvan muutama kuukausi sitten. Ystäväni on nuoruudessaan tuntenut kuvan veljekset, ainakin osan heistä paremmin kuin minä. Kerron kuitenkin joitain asioita, jotka muista lapsuudesta. Osan tiedoista olen saanut Sakkolan historia -kirjasta, osa on muistinvaraista.

Kuvassa ovat sakkolalaisen talollisen Mikko Laamasen kuusi poikaa. Kuva on otettu Sakkolan Sipilänmäellä veljesten kotitalon seinustalla vuonna 1930.

Tunnistan kaksi setääni, Viljon ja Santerin, kuvassa toinen ja kolmas vasemmalta, sekä isäni Yrjön kuvan oikeassa laidassa. Vuonna 1930 isäni oli viisitoistavuotias ja tietääkseni veljessarjan nuorin. Muistikuvia isästä minulla ei ole, sillä hänen kuollessaan vuonna 1956 olin juuri täyttänyt neljä vuotta. Kuulopuheissa häntä on mainittu iloluontoiseksi, mutta melankoliseksikin veikoksi, jota mieluusti pyydettiin esiintymään pitoihin ja muihin juhliin. Liisa, mummu puoleni (?) kertoi minulle haikkeudella muistelevansa Yrjön vierailuja. ”Tiijäsie Tarja, siun issäis Yrjö ain lauloi ja soitti miulle kauniita venäläisiä kansanlauluja.” Tunnistan itsessäni samoja melankolisia ja helposti herkistyviä luonteenpiir-

teitä esimerkiksi haikkeita sävelmiä kuunnelllessani. Kasvonpiirteissäkin on joitain samankaltaisuuksia. Olisin kovin mielelläni tutustunut häneen, mutta kohtalomme oli kirjoitettu toisin.

Vilho-setä asui Helsingissä, Josafatin kadulla vaimonsa Elsan (os. Sipiläin) kanssa. Muistan lapsena käyneeni heillä vierailulla useita kertoja, mm. Etyk-konferenssin aikaan. Eräs mukana muisto tulee mieleeni. Me lapset keräsimme nimikirjoituksia ulkomailaisilta kokousvierailta. Minulla on vieläkin se oranssikantinen vihkonen tallella, johon sain useita kymmeniä eksoottisia nimikirjoituksia. Vihko oli silloin todellinen aarre ja kateuden aihe muille pihan penskoille. Tosin nuo vieraat luulivat ensin meidän kerjäävän ja antoivat meille oman maansa pikkukolikkoja. Niitäkin on vielä joitain tallella.

Vilho-sedästä muistan vain, kuinka hän aina kirjoitteli jotain papereita ja että hänellä oli todella hieno auto. Muutoin tapasin häntä vain ohimennen sukujuhlissa. Viime kesänä Helsingissä käydessäni osuin aivan vahingossa Josafatinkadulle ja -puistoon. Monet muistot palasivat mieleeni. Keitä lie siinä talossa nykyisin asuu ja mahtaako kukaan muistaa setääni?

Santeri eli Santtu-setä asui Jennyvaimoineen ja viiden lapsensa kanssa Pirkkalan Sorkkalassa. Nykyisin hänen

lapsensa eli serkkuni asuvat siellä edelleen. Heillä olen viettänyt monet hiihtolomat ja kyläillyt muulloinkin. Tapaan serkkujani joskus vieläkin, tosin liian harvoin. Hiihtolomalle Santtu-setä haki minut useimmiten hevosella ja reellä Pappilan Laamasilta, jonne olin kävellä paarustanut tai hiihtänyt järven poikki kotoa. Muistan hänet lapsien mieleisenä, hauskana ja iloisena setänä. Hän keitti minulle ja muille lapsille kanalasta itse hakemiamme munia hellan kulmalla, pienessä keltaisessa emalimukissa yhden kerrallaan. Ja sekös meitä pieniä kovasti huvitti.

Tuvassa tuoksui aina tuore ruisleipä ja piirakat. Ruoka oli todella hyvää karjalanaistia ja päälle pullakahvit. Tuntuu, että siinä talossa leivottiin joka päivä. Liekö leivotaan vieläkin, en tiedä. Meille isättömille Santtu-setä oman isän veljenä oli todella tärkeä lähimmäinen. Vieläkin, kymmenien vuosien kuluttua muistelemme häntä lämmöllä.

Albin-sedästä tiedän vain, että hän on kadonnut sotatantereella. Aaro-sedästä minulla ei ole muistoja. Entä kuka on yksi setä?

Kiitos ystäväni, Toini-täti, että patistit ja rohkaisit tämän tarinan kirjoittamiseen. Muistoja on vielä jäljellä, ehkä kirjoitan niitä joskus lisää.

Tarja Ylitapio, Rovaniemi

Putkiliike P. Nuora Ky

37560 KULJU
Puh. 367 6100

SAKKOLA-MUSEO/
SAKKOLA-SÄÄTIÖ
PL 15
37500 Lempäälä

TILAA SINÄKIN
OMA
SUVANNON SEUTU
♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦
Seuraava lehti
ilmestyy
joulun alla.

SAKKOLAN HISTORIA

Toinen, uusittu painos Sakkolan historiaa on edelleen saatavana, samoin kirja Sakkolan kylät tuvasta tupaan.

Kirjoja voi hankkia Osuuspankin konttorista Lempäälässä.

Kirjoja myyvät myös Eino Kuisma, Punkalaidun, sekä Lempäälässä Anneli Kuisma ja Aaro Viskari. Anneli Kuisma hoitaa postitettavat tilaukset, puh. 03- 3748 410

Sakkolan historia II maksaa 13,50 euroa ja Sakkolan kylät tuvasta tupaan 18,50 euroa. Postilähetystyöstä peritään lisäksi lähetyskulut.

**HANKKIKAA NYT PITÄJÄTEOKSIA
- VAIKKAPA LAHJAKSI!**

SAKKOLAN PITÄJÄ- JUHLAN VIDEO

Saatavissa nyt myös 50 minuutin mittainen pitäjänjuhla-video kesän 1997 juhlista Sakkolassa. Tilaa värikäs dokumentti historiallisista juhlallisuuksista Karjalan kotikunnilta hintaan 25,50 euroa. TILAUKSET: Ilpo Kuparinen puh. (03) 3738 195 tai 0400-307 550. Videota voi myös noutaa sopimuksen mukaan Crane Videon Tampereen toimipisteestä tai Vesilahdesta Kuparisen kotoa Rautialantie 525.

Tilauksia otetaan vastaan myös Sakkola-Säätiössä.

Tilauskuponki SUVANNON SEUDULLE

Tilaan pitäjälehti Suvannon Seudun hintaan 20 euroa.

Nimi:

Osoite:

Lahjatilauksen saaja:

Palautetaan osoitteella: Suvannon Seutu, Rautasemantie 375, 37550 Lempäälä.

SAKKOLA-SÄÄTIÖ

Hannu Turkkinen,
hallituksen puheenjohtaja,
Turkkisentie 12, 37550 Lempäälä,
p. 03-3752 525, 050-3839 683
hannu.turkkinen@lempaala.fi

Aaro Viskari, varapuheenjohtaja
Helsingintie 32, 37560 Lempäälä,
p. 03-3676 190, 0400-836656

Matti Naskali, sihteeri,
Rautaranta 8, 28400 Ulvila,
p. 02-538 0855, 0400-721902

VALTUUSKUNTA

Hannu J. Paukku, puheenjohtaja,
Harjatie 5, 32210 Loimaa
p. 02- 762 8152, 0500-741296
hannu.paukku@punkalaidun.fi

Esko Kallonen, varapuheenjohtaja
Kukkolantie 4, 37560 Lempäälä
p. 03- 3676603, 040-5540747

SAKKOLA-SEURA

Eila Aro, puheenjohtaja
Viikkokuja 4 A 3, 02200 Espoo
p. 09- 884 9402

HOVINKYLÄSEURA

Soini Hartikainen, puheenjohtaja
Jähkyentie 66, 14700 Hauho
soini.h@surfeu.fi
p. 03 -675 1482, 0400 -207 844

VUOKSELA-SEURA ry

Taisto Virkki, puheenjohtaja
Paununkatu 24
33700 Tampere
taisto.virkki@luukku.com
p. 03 - 363 1750, 050 - 553 8607

Sukututkimusasiat

Pentti Warvas, Tervatie 25
03100 Nummela
pentti.warvas@dnainternet.net
p. 019 - 334 606

Internet-asiat (vuoksela-seura.fi)

Timo Broman, Kurkelantie 619
25460 Toija
timo.broman@kisko.salonseutu.fi
p. 02 - 739 8419, 050 - 3335152

METSÄPIRTTI
SEURA RY

Kalevi Hyytiä,
puheenjohtaja
Kausantie 22, 15560 Nastola
p. 04050 22750
kalevi.hyytia@metsapirtti.net

Kimmo Laulajainen,
varapuheenjohtaja
Kaarikuja 1 A 3, 00940 Helsinki
p. 09-304 854, 040534 5062

Ilmi Pesonen,
sihteeri
Porslahdentie 10 A 13,
00960 Helsinki
p. 09-694 6309, 040730 6166
ilmi.pesonen@welho.com

KIRVESMÄKI
KERHO RY

Aulis Ukkonen
Kirkkotie 21 A, 01700 Kauniainen
p. 09-505 1897, 0400 522854

METSÄPIRTTI-
JÄRJESTÖT-
TOIMIKUNTA

Leo Laulajainen, puheenjohtaja
Tulustie 6 as 3, 32440 Alastaro
p. 04004 89059

ETELÄ-POHJANMAAN
METSÄPIRTTILÄISET

Esko Lylander
Mustikkatie 1, 66400 Laihia
p. 06-4771300, 050599 7720

Mauno Hämäläinen
Vaasantie 270, 61600 Jalasjärvi
p.06-456 0482, 040527 4960

TAMPEREEN
METSÄPIRTTIKERHO

Helka Korpela
Pienkodink. 5 C 8, 33560 Tampere
p. 040565 0905

UUDENKAUPUNGIN
METSÄPIRTTIKERHO

Anneli Virtanen
Pappilankuja 15, 23600 Kalanti

SUVANNON
SEUTU

**Suvannon ympäristön
kotiseutulehti**
Julkaisija: Sakkola-Säätiö
Ilmestyy vuonna 2003 8 kertaa

Tilaushinta
20 euroa/vuosikerta

Ilmoitushinnat
0,20 euroa palstamillimetri
(+alv 22%)

Pankki
TSOP, 37500 Lempäälä
Tilinumero 522803-211955

Toimitus
Suvannon Seutu,
Rautasema, 37550 Lempäälä
Päätoimittaja
Marjo Ristilä-Toikka, Lempäälä
Puhelin 040 730 2622
tai (03) 374 8448 iltaisin

Metsäpirtin yhdyshenkilö
Ilmi Pesonen, puh. 09-694 6309
sähköposti:ilmi.pesonen@welho.com

Vuokselan yhdyshenkilö
Taisto Virkki, Tampere
p. 03- 363 1750 tai 050-553 8607.
taisto.virkki@luukku.com

Toimituskunta
Esko Kallonen
Eero Koppanen
Ritva Koski
Juha Kuisma
Hannu Paukku
Aila Alanen
Ilmi Pesonen
Taisto Virkki

Kirjapaino Koski-Print,
Valkeakoski

**SEURAAVA
SUVANNON SEUTU
ilmestyy joulukuussa.
Aineistot toimitukseen
viimeistään marraskuun
loppuun mennessä.**